№ 52 (4099)

www.nv-online.info

8 ліпеня 2016 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...
Якуб КОЛАС

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

Шаноўныя чытачы!

У другі раз звяртаемся да Вас з адной і той жа просьбай. Каб нас, прыхільнікаў дэмакратыі, было болей, давайце далучым да кола падпісчыкаў «Народнай Волі» новых сяброў.
Для таго, каб атрымліваць газету з 1 жніўня, ім трэба аформіць падпіску да 27 ліпеня.

СУСВЕТНАЯ ПАДЗЕЯ

Сёння ў Варшаве пачынаецца саміт NATO



Сусветныя СМІ называюць яго «неардынарным» і «гістарычным». Што не дзіва – у саміце возьмуць удзел 18 прэзідэнтаў, 21 кіраўнік урада, 41 міністр замежных спраў і 39 міністраў абароны. Асвятляць падзеі будуць дзве тысячы журналістаў.

Апошні раз у аналагічным складзе вышэйшыя службовыя асобы і лідары краін NATO збіраліся ў верасні 2014 года ва Уэльсе. Тады літаральна ўсе дыскусіі круціліся вакол адной падзеі – анексіі Крыма. І гэта быў першы пасля завяршэння «халоднай вайны» саміт NATO, на які не запрасілі расійскую дэлегацыю.

У гэты раз, адзначаюць аналітыкі, тэма Расіі таксама сярод галоўных. Аднак тон абмеркавання абяцае быць іншым. Як лічаць эксперты, натаўскім генералам акрамя Расіі ёсць што абмяркоўваць: трэба сканцэнтраваць увагу на тэрарыстычных актах, якія перажылі Еўропа і ЗША, а таксама на працэсах, якія адбываюцца ўнутры ЕС. Праўда, плануецца, што дэлегацыя Вялікабрытаніі запэўніць прысутных, што вынік рэферэндуму аб членстве ў Еўрасаюзе ніякім чынам не паўплывае на яе статус і выкананне абавязацельстваў у NATO.

Чакаецца, што падчас саміту будзе абвешчана выніковае рашэнне аб размяшчэнні ў краінах Балтыі і Польшчы чатырох шматнацыянальных батальёнаў NATO (па 600–1000 чалавек у кожнай дзяржаве).

Безумоўна, расійская тэма на саміце 8 і 9 ліпеня будзе гучаць. Напрыклад, праца адной з секцый саміту будзе прысвечана агрэсіўнай расійскай прапагандзе, якая ўводзіць у зман мільёны людзей. На другім пасяджэнні абмяркуюць ядзерныя пагрозы, што ідуць з боку Расіі. У той жа час аналітыкі адзначаюць, што члены NATO не імкнуцца да канфрантацыі з Расіяй. Многія звяртаюць увагу на тое, што на афіцыйным сайце альянсу перакладзены на рускую мову практычна ўсе прэс-рэлізы, дзе згадваецца Расія і нават апублікаваны спецыяльныя матэрыялы, якія аспрэчваюць папулярныя ў Расіі міфы аб Паўночнаатлантычным альянсе. У артыкуле можна прачытаць, чаму NATO «не спрабуе ізаляваць Расію» і ў чым сапраўдная мэта супрацьракетнай абароны. Дарэчы, адразу пасля саміту запланавана і пасяджэнне Савета Расія–NATO.

Варта адзначыць тое, якія ў гэтыя дні ў Варшаве прыняты беспрэцэдэнтныя меры бяспекі. Служба Міністэрства ўнутраных спраў Польшчы атрымала на іх арганізацыю дадаткова 48 млн злотых (амаль 12 млн долараў). За парадкам у горадзе будуць сачыць каля 6 тысяч супрацоўнікаў паліцыі, а таксама ваенныя. Яны будуць ахоўваць не толькі Нацыянальны стадыён Варшавы, дзе пройдзе саміт, але і гатэлі, у якіх размесцяцца VIP-персоны, а таксама рэстараны і турыстычныя маршруты.

Дарэчы, спецыяльна да саміту на поле Нацыянальнага стадыёна была ўзведзена пабудова, дзе акрамя канферэнц-залаў прадугледжаны асобныя пакоі для дэлегацый. Офіс прэзідэнта ЗША Барака Абамы, напрыклад, уяўляе копію Авальнага кабінета ў Белым доме. Вакол стадыёна ўзвялі плот з бетону і сталёвай сеткі 2,5 метра вышынёй і працягласцю тры кіламетры.

Ігар ЗАЛЕСКІ.

ДЫПКУР'ЕР

Амерыканская дыпмісія застанецца без кіраўніка больш як на месяц

Сёння, 8 ліпеня, былы Часовы Паверaны ў Справах ЗША ў Беларусі Скот Роланд пакідае Мінск – яго дыпламатычныя паўнамоцтвы ў Беларусі завершаны. Новы кіраўнік амерыканскай амбасады ў Беларусі Роберт (Боб) Райлі прыбудзе ў беларускую сталіцу напрыканцы жніўня. Пра гэта ў эксклюзіўным інтэрв'ю БелаПАН паведаміў Скот Роланд. Паводле яго слоў, да прызначэння ў Беларусь Боб Райлі займаў пасаду палітычнага дарадцы ў пасольстве ЗША ў Венгрыі.

ЗА РУЛЕМ

Бензин не подорожает

– Повышения цен на топливо в Беларуси не будет, – заявил вчера вице-премьер Беларуси **Владимир Семашко**. – Если и будут расти, то только оптовые цены. Но это ни в коем случае не коснется розницы. Здесь опасения излишни, никто не планирует повышение розничных цен на топливо.

З НАГОДЫ

Па новых падручніках…

У верасні ў беларускіх школах з'явяцца першыя падручнікі новага пакалення, яны падрыхтаваны. Пра гэта паведаміла намеснік міністра адукацыі **Раіса Сідарэнка**. Паводле яе слоў, распрацаваны вучэбныя праграмы па ўсіх прадметах. Усе гэтыя матэрыялы абмяркоўваліся ў школах з настаўнікамі.

«Мы атрымалі ад настаўнікаў рэальную дапамогу і падтрымку, шмат канкрэтных канструктыўных прапаноў паступала на наш партал», – цытуе словы Раісы Сідарэнка БЕЛТА.

ЗА КУБАЧКАМ КАВЫ З МАРЫНАЙ КОКТЫШ



Не вельмі святы, але вельмі сімпатычны Пракопавіч



Адзін са сваіх сумесных фотаздымкаў з Уладзімірам Някляевым паэт Андрэй Хадановіч менавіта так і падпісаў: "Не вельмі святы, але вельмі сімпатычны Пракопавіч". Ён сапраўды такі і ёсць. Шчыры. Глыбокі. І ў той жа час вельмі лёгкі на пад'ём і розныя авантуры. З сённяшняга дня адзін з лепшых беларускіх паэтаў Уладзімір Някляеў пачынае святкаваць свой 70-гадовы юбілей.

Ціснуць туфлі, не гады!

– Уладзімір Пракопавіч, у сваіх кнігах і аўтабіяграфіях вы пішаце, што нарадзіліся 9 ліпеня, але ва ўсіх афіцыйных дакументах і даведніках пазначана, што 11-га. Дык насамрэч калі? І ці праўда, што два дні заўсёды святкуеце?

– Са слоў маці нарадзіўся 9-га. Бацька сведчыў, што 11-га. Ну, я меркаваў: два дні гуляў, а на трэці ўспомніў, з якой нагоды: сын, аказваецца, нарадзіўся.

Але ёсць яшчэ адзін сведка майго з'яўлення на свет – Павел Васільевіч Іваненка. Цяпер яго, сівабародага, можна бачыць амаль на ўсіх вулічных акцыях апазіцыі. А ў 1946 годзе па заканчэнні медыцынскай вучэльні яго накіравалі акушэрам у Смаргонскую раённую лякарню. Дык вось ён кажа, што прывезлі маці ў радзільню 9-га, а нарадзіла яна, два дні прамучыўшыся, 11-га. "Надта вялікая, – кажа, – была ў цябе галава".

Справа яшчэ больш заблыталася – і я вырашыў болей не разбірацца ў ёй, не крыўдзіць ні маці, ні бацьку, ні акушэра. А тым больш Бога, па волі якога... Таму святкую абодва дні, не прапускаючы той, які паміж імі.

Зрэшты, я не надаю гэтаму дню, вельмі ўмоўна, каляндарна пазначанаму ў часе, асаблівага значэння. Любы чалавек нараджаецца ўчора і памірае заўтра. Істотна тое, што ён здзяйсняе, што паспявае здзейсніць між гэтымі днямі. У бліскавічнае імгненне быцця.

– Як на мой погляд, то вы файна выглядаеце. Падцягнуты, без зморшчын, заўсёды ў гуморы. Мне падаецца, апошнія гадоў 20 знешне вы ўвогуле не мяняецеся. А што самі думаеце пра свой узрост? Цісныць гады?

– Цісныць новыя туфлі. Таму я стараюся іх не мяняць, доўга нашу адны і тыя – вось і выгляд не мяняецца.

А калі ўсур'ёз: не сціскайце сэрца сваё нянавісцю да іншых, інакшых, не такіх, як вы, не мучайце душу сваю зайздрасцю да тых, хто штодня можа мяняць туфлі, – і не будзе ў вас зморшчын.

– Не так даўно некалькі разоў бачыла, як вы з жонкай выходзілі з 2-га шпіталю. Потым прайшла чутка, што Някляеву зрабілі складаную аперацыю…

– Ну. Зморшчыны в*ы*разалі.

А калі сур'ёзна, то пра здароўе і надвор'е – гэта не да мяне. Лепш я вам пра адзін выпадак, што ў шпіталі стаўся, распавяду. Характэрны такі для нашага часу.

Мяне ў палату для ветэранаў паклалі. Выпадкова. Не было сапраўдных ветэранаў – паклалі мяне. І вось 6 мая (бо з 7-га і аж па 10-е – выхадныя дні) – з'яўляюцца дзеці. З настаўніцай і кветкамі. Віншаваць з днём 9 Мая. "Спасибо за победу, за наше счастливое детство..." А настаўніца пазнае мяне – і паціху бялее: "Мы, наверное, не туда... Вы же против победы..."

"Не, – кажу, – не хвалюйцеся, я шмат супраць чаго, але не супраць перамогі. Я – за..."

"Спасибо, дзякуй", – сказала настаўніца і павяла дзяцей да іншых ветэранаў. Мабыць, гэткіх самых, як я.

– Вы хоць і не ветэран, але ўсё ж пражылі даволі доўгае жыццё. А якой уяўляеце сваю старасць?

– Адзін з маіх вершаў сканчаецца так:

Прайсці праз лёс,
нібы праз жыта,
Праз поле, поўнае трысця,
І зразумець, што ўсё пражыта,
Спазнана ўсё, апроч жыцця.

Доўгага жыцця не бывае. Кожны з нас, як я ўжо казаў напачатку, нараджаецца ўчора і памірае заўтра. І гэта, бадай, адзінае, што я дакладна магу сказаць пра жыццё.

Можна вызначыць яго жанрава. Як у літаратуры: раман, аповесць, апавяданне. У залежнасці ад колькасці эпізодаў, што нанізваюцца на нітку лёсу, як пацеркі. Жывеш, перабіраеш...

Дарэчы, калі пішаш, ніколі не ведаеш, у якім месцы нітка парвецца. Калі жывеш – таксама.

Літаратура – гэта запісанае жыццё.

Што ж да старасці... Ёсць у мяне кніга, якая называецца "Знакі прыпынку". Апошні запіс там такі: *"Я б хацеў састарыцца і памерці разам з маім жыццём. Не раней і не пазней".*

– Некаторыя вашы творы лічацца ўзорамі беларускай літаратуры. Філосаф Валянцін Акудовіч назваў вашу паэму "Ложак для пчалы" найлепшай ва ўсёй беларускай паэзіі. Гэтага дастаткова, каб, як вы напісалі ў адным з вершаў, *"апраўдаць сваё жыццё"*?

– Сам цуд жыцця значна большы за ўсе цуды, якія здольны здзейсніць чалавек. Верагоднасць нашага з'яўлення ў свеце гэткая мізэрная, што нікога з нас не мусіла быць. Вас, мяне... Нікога! І тым не менш мы ёсць. Выйгралі ў такой латарэі, у якой немагчыма выйграць. А радуемся, калі выйграем у спортлато. Вось гэта *неадчуванне* сапраўднага цуду, свята, неверагоднасці жыцця мяне найбольш у людзях здзіўляе. І, мяркую, менавіта праз гэта Бог нам кажа, што панылась – грэх.

Я ўдзячны Богу і людзям за ўсё, што ў жыцці маім сталася. Можна было б, вядома, нешта ў ім з'іначыць, але гэта – *калі б можна было*. Ды нельга. Таму я не рэфлексую праз тое, чаго не сталася, а жыву тым, што яшчэ можа быць.

Выйграць лёс

– Можаце скласці нешта кшталту рэйтынгу ўчынкаў, якімі вы, дасягнуўшы сённяшняга юбілею, асабліва незадаволены і якія, магчыма, хацелі б выправіць?

– Магу, хоць у палітыцы так не робіцца, кепскага пра сябе ніхто не кажа, у памылках не прызнаецца. Вы чулі, каб нехта прызнаваўся?

– Рэдка. Але ж вы не тыповы палітык.

– ...Быў 1981 год, набліжаўся XXVI з'езд КПСС. Я не быў у партыі, але мяне выклікалі ў Маскву: «Ты выбраны з усіх паэтаў Савецкага Саюза, каб напісаць прывітанне з'езду ад моладзі».

Напісаў і паехаў у Мінск. Праз месяц зноў выклікаюць. «Тваe вершы зацверджаны ў ЦК КПСС. Ты выбраны з усіх, каб прачытаць з трыбуны з'езда…»

Пайшлі бясконцыя рэпетыцыі… На радыё, тэлебачанні, у Крамлёўскім Палацы з'ездаў… Я ў каторы раз чытаў: *«Плыви, страна, эпохи ледокол!»* – і ў каторы раз думаў…

Кожнаму чалавеку жыццё дае шанец на выйгрыш. Некаму – выйграць грошы, некаму – лёс.

Мой шанец выглядаў як лёс. І, у соты раз падумаўшы, я вырашыў яго не прапусціць: сказаць не пра тую краіну, якая плыве, а пра тую, якая патанае…

Ды адно – падумаць, іншае – зрабіць. Не знайшлося ў апошні момант сілы, мужнасці. І не толькі таму, што на крамлёўскую сцэну, якую ў тры шэрагі аточвала ахова, выпусцілі не ў прызначаны час, а гадзіны на паўтары пазней, нібы нешта западозрылі. І не таму, што папярэдзілі, каб не надта хваляваўся, чытаючы: усё адно пойдзе фанаграма, запісаная ў студыі на Шабалаўцы. Якая розніца: пачулі б мяне ці не?.. Проста не здолеў, не змог. Не хапіла мяне на гэта. Выйшаў: *«Плыви, страна, эпохи ледокол!..»*

Гэта было ў тым, мінулым, жыцці, што засталося ў краіне, якой не стала. Савецкі Саюз, той "ледакол эпохі", пра які чытаў я вершы на з'ездзе КПСС, спачатку ўмёрз у лёд, а пасля патануў.

Гледзячы, як зацягваецца новым лёдам палонка, я задаваўся пытаннем: калі б я здолеў зрабіць на тым з'ездзе тое, што думаў зрабіць, дык ці даўжэй бы плыў ледакол ці патануў бы хутчэй?.. Ці гэта нічога не змяніла б, ні на што не паўплывала б і ўсё было б, як ёсць?

Вада ў палонцы ўздрыгвала і не давала адказу.

Праз гады ў мяне з'явіўся яшчэ адзін шанец на выйгрыш, які выглядаў як лёс. І вось тут я зрабіў памылку, прыняўшы здраду за чалавечую слабасць. І здрада прарасла, пусціла карані – і ўрэшце, як дзядоўнік, заглушыла ўсё, што я спрабаваў пасеяць з кампаніяй "Гавары праўду!". Калі б не гэта, вынік Плошчы 2010 года мог быць іншым. Цяпер цяжка сказаць, якім, але іншым, і я адчуваю гэта як віну, а не толькі ўспрымаю як памылку. І ўсё яно дасюль гукаецца ўва мне. Пакутліва, балюча.

– Вы паэт ад Бога, а народным так і не сталі. Былі старшынёй Саюза пісьменнікаў, прэзідэнтам ПЭН-цэнтра, галоўным рэдактарам часопіса "Крыніца", лідарам кампаніі "Гавары праўду!" – адусюль сышлі, недзе нават моцна ляпнулі дзвярыма. Былі кандыдатам у прэзідэнты, але крэсла кіраўніка дзяржавы не занялі. Карацей, адны няўдачы, процьма не даведзеных да канца спраў! А вы ўзяліся за новую, ствараеце рух "За дзяржаўнасць і незалежнасць". Такі стыль жыцця?

– Гэта, па-вашаму, кепска? Лепш было б, калі б я ніадкуль не сыходзіў? Да гэтай пары ў Саюзе пісьменнікаў сядзеў? А дзе б тады цяперашні старшыня Саюза быў? Ці цяперашні прэзідэнт ПЭН-цэнтра?.. А так: я сышоў – яны прыйшлі.

У нас і без мяне хапае седуноў. Сядзяць і сядзяць. Ва ўладзе, у апазіцыі...

Усё, што ў вашым пытанні названа: Саюз пісьменнікаў, ПЭН-цэнтр, рэдакцыя "Крыніцы" (была яшчэ рэдакцыя штотыднёвіка "Літаратура і мастацтва"), кампанія "Гавары праўду!", прэзідэнцкія выбары, цяперашні рух "За дзяржаўнасць і незалежнасць" і г.д. – знешнія выявы біяграфіі. Тое, што пішацца ў анкетах. Да біяграфіі ўнутранай, да таго, што пішацца ў душы (а гэта і ёсць сапраўдная чалавечая біяграфія), яны калі і маюць дачыненне, дык аддаленае. За выключэннем выпадкаў, калі пранікаюць са знешняй біяграфіі ва ўнутраную. Ну, да прыкладу, стварыў я рэдакцыю "Крыніцы" – і спаткаў у ёй Вольгу. Каханне. Лёс. Вось за гэта я ўхапіўся. Учапіўся, бо ёсць за што! А нехта чапляўся б за рэдакцыю, за рэдактарскае крэсла... Кожнаму сваё.

Зрэшты, сыход з "Крыніцы", бадай, адзіны, пра які я не тое што шкадую, а... Як бы гэта дакладней сказаць?.. Смуткую іншым разам па той "Крыніцы". Бо той час быў напоўнены "Крыніцай", якая пакінула ў ім след. Сваімі асобамі, тэкстамі, уплывам. І нават цяпер яна, як бы перастаўшы быць, не страцілася. І не страціўся ніхто з тых, хто ў ёй быў, хто разам са мной яе ствараў. Валянцін Акудовіч, Уладзімір Арлоў, Алесь Асташонак (хоць фізічна яго і не стала), Леанід Дранько-Майсюк, Алесь Разанаў, мастак Кастусь Вашчанка... Мы разышліся, але засталіся.

Там насамрэч быў стыль. Пазней я паспрабаваў аднавіць яго ў кампаніі "Гавары праўду!". У іншых умовах, іншай дзейнасці. І напачатку гэта ўдавалася. Пакуль не ўмяшаліся "стылісты" з Камітэта дзяржбяспекі – і гаварыць праўду пачалі здраднікі, махляры, сексоты.

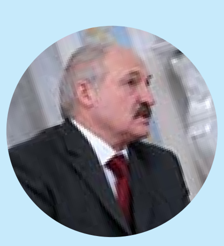
У час трэба прыходзіць – і ў час сыходзіць.

Між іншым, амаль усе месцы, з якіх я сыходзіў, былі, так бы мовіць, гнёздамі з яйкамі. На іх бы сядзець і сядзець. Але, калі б я нават заняў месца прэзідэнта Беларусі, я б і з яго своечасова сышоў, пра што наўпрост казаў падчас выбарчай кампаніі. А то вунь як Аляксандр Рыгоравіч рассеўся...

Вось гэта не мой стыль. Я ніколі не хацеў быць нечым кшталту куфра, які стаіць пасярод хаты і ўсім замінае, але якога не выкінуць, бо ён цяжкі. Ці ўвогуле, як зэдаль у пакоі для допытаў, да падлогі прыкручаны.

(Заканчэнне на 4-й стар.)

БОЛЬШАЯ ПОЛИТИКА



Позавчера Александр Лукашенко принимал в своей резиденции Временного Поверенного в Делах США в Беларуси Скотта РОЛАНДА. Вот фрагмент их диалога.



Александр Лукашенко:

– Сказать, что у нас все хорошо, я имею в виду отношения между государствами, наверное, будет даже не совсем дипломатически выглядеть искренне, но то, что гораздо лучше, чем было, и то, что мы движемся в нормальном, правильном направлении, наверное, и вы не станете это отрицать. И при доброй воле руководства Соединенных Штатов мы очень многое можем сделать в ближайшем будущем.

Да, у нас есть определенные обязательства перед нашими соседями, у нас есть очень тесное сотрудничество, вы это знаете, с Российской Федерацией, с Китайской Народной Республикой, с Индией. Это наши стратегические союзники, партнеры. Мы с ними заключили соответствующие соглашения, но мы никогда не скрывали тот факт, что без нормализации отношений с Соединенными Штатами, с вашей страной, с вашей родиной, мы не будем иметь полноценную внешнюю политику. Мы не скрываем, что очень хотели бы нормализации отношений с Соединенными Штатами на взаимовыгодных условиях.

Скотт Роланд:

– Хотим поблагодарить вас и Министерство иностранных дел, которое сотрудничало с нами очень хорошо по многим вопросам. Мы надеемся, что это дает положительный импульс для полной нормализации отношений в будущем. Вашингтон хотел, чтобы я вам передал: мы готовы и дальше сотрудничать с вами, с государством Беларусь, чтобы было хорошее будущее и, конечно, самое главное, чтобы территориальный суверенитет и независимость Беларуси были на самом высоком и крепком уровне.

А.Лукашенко:

– Вы в этом можете не сомневаться. Независимость и суверенитет для меня как президента и, вы, наверное, уже видите, для белорусского народа – это уже святое. Это икона. Мы никогда не согласимся с тем, чтобы быть не суверенным государством, чтобы быть не зависимым или зависимым от кого-то либо, мы с этим никогда не согласимся. И, поверьте, мы сделаем все для того, чтобы таковым быть. Без всяких излишеств, без гвалта, без помпы какой-то мы сделаем это красиво и спокойно. И мы всегда будем независимыми. Господь видит, что белорусский народ заслужил это своей историей. И вы это хорошо знаете тоже.

ДАСЛОЎНА

Уладзімір МАКЕЙ, міністр замежных спраў Беларусі:

– Што датычыцца перспектыў размяшчэння новых кантынгентаў войск NATO ў краінах Балтыі і Польшчы, зразумела, мы не вітаем размяшчэнне дадатковых воінскіх кантынгентаў на тэрыторыі нашых суседніх краін. Мы можам зразумець логіку нашых партнёраў, чаму яны гэта робяць, хоць не падтрымліваем гэтыя захады. Мы не разглядаем гэта як прамую пагрозу нашай бяспецы. Мы разглядаем гэта як пэўныя выклікі ў ваеннай сферы, на якія мы павінны таксама нейкім чынам рэагаваць.

Адказваючы на пытанне, ці магчыма размяшчэнне расійскіх авіябаз у Беларусі пры размяшчэнні дадатковых войскаў NATO ў краінах Балтыі, Уладзімір Макей заўважыў:

– Я не магу сказаць, што будзе заўтра ці паслязаўтра. Вядома ж, мы будзем старанна аналізаваць, як складваецца сітуацыя ў нашым рэгіёне і прымаць адэкватныя меры рэагавання. Але мы не зацікаўлены ў тым, каб нейкія крокі, якія будзе прадпрымаць Беларусь у ваеннай сферы, спрыялі далейшаму нагнятанню ваеннай напружанасці ў нашым рэгіёне і ў цэлым на еўрапейскім кантыненце. Мы не зацікаўлены ў тым, каб ствараліся новыя раздзяляльныя лініі ў Еўропе. Мы краіна невялікая, і развіццё нашай дзяржавы залежыць ад міру і спакою ў рэгіёне.

(7 ліпеня 2016 г., падчас рабочага візіту ў Латвію.)

КСТАТИ

Эвалдас Игнатавичюс заслужил благодарность за вклад в развитие белорусско-литовских отношений



Об этом А.Лукашенко заявил вчера на встрече с Чрезвычайным и Полномочным Послом Литвы в Беларуси Эвалдасом Игнатавичюсом по случаю завершения его дипломатической миссии в стране.

«Является фактом и то, что в очередной раз из Минска уезжает посол, который работал на благо Беларуси и Литвы. Вас я отношу к таким послам, – отметил Александр Лукашенко. – Я понимаю, что вы слуга своей страны. У вас могут быть свои интересы, но тем не менее вы понимаете, что Беларусь – это соседняя страна, не чужая вам».

Президент напомнил, что Беларусь и Литва жили в одном государстве: «Вы это помните, и на нас это накладывает определенный отпечаток, может, даже обязательство». Александр Лукашенко также подчеркнул: «Вы обременены некими обязательствами со стороны своих партнеров в Европейском Союзе, НАТО и т.д. Вы знаете нашу ситуацию. Мы тоже имеем свои обязательства перед нашими партнерами. Но тем не менее мы всегда находили путь к пониманию и тот путь, по которому готовы идти совместно».

SOS!

На каждого жителя Беларуси старше 15 лет приходится в среднем 17,5 литра чистого спирта в год, в то время как средний показатель среди всех стран – 6,2 литра.

(Продолжение темы на 2-й стр.)

ТЭМА ДНЯ

Казлоў і Статкевіч чакаюць рэгістрацыі сваіх ініцыятыўных груп



Сярод тых, хто мае намер паўдзельнічаць у будучых выбарах, нямала вядомых асоб. Некаторыя, як Ірына Дарафеева, пачалі ўжо агітаваць за сваю кандыдатуру. У Мінску акцыі па зборы подпісаў за вылучэнне кандыдатаў у дэпутаты праводзяць ініцыятыўныя групы старшыні Партыі БНФ **Аляксея Янукевіча**, лідара "Тавары праўду!" і экс-кандыдата ў прэзідэнты **Таццяны Караткевіч**, намесніка старшыні руху "За Свабоду" **Юрыя Губарэвічъа**, сяброў АГП **Вольгі Маёравай і Паўла Стэфановіча,** намесніка старшыні Ліберальна-дэмакратычнай партыі **Алега Гайдукевіча** і іншыя**.**

ЛДПБ, між іншым, абяцае на гэтых выбарах пакрыць усе акругі, а гэта значыць, мець 110 кандыдатаў. Таму акрамя збору подпісаў партыя будзе вылучаць кандыдатаў на сваім з'ездзе. Сярод вядомых асоб чакаецца ўдзел у выбарчай кампаніі артыста **Яўгена Крыжаноўскага,** ну і, вядома, старшыні партыі **Сяргея Гайдукевіча**.

З'явілася інфармацыя, што не супраць застацца на другі тэрмін у парламенце вядомы спартсмен і член "Белай Русі" **Вадзім Дзевятоўскі.** Як і ЛДПБ , «Белая Русь» таксама хоча вылучыць на выбары 110 кандыдатаў. Спісы абяцаюць хутка агучыць.

Днямі пра свой намер балатавацца ў парламент заявіў былы палітвязень і экс-кандыдат у прэзідэнты **Мікола Статкевіч**. Яго ініцыятыўную групу ўзначаліў паэт і палітык **Уладзімір Някляеў.** Дакументы на рэгістрацыю паплечнікі Статкевіча падалі ў камісію 5 ліпеня. Адказ павінны атрымаць цягам 5 дзён. Статкевіч хоча балатавацца па 105-й Старавіленскай акрузе, у якую ўваходзіць цэнтр Мінска і пасёлак Драздны, дзе жывуць высокапастаўленыя чыноўнікі, а таксама А.Лукашэнка. Але ў Статкевіча ёсць судзімасць. Праўда, на парламенцкіх выбарах у 2008 годзе ён быў у падобнай сітуацыі – таксама меў судзімасць. Але тады яго ініцыятыўную групу зарэгістравалі, праўда, потым сабраныя за палітыка подпісы выбаркам палічыў несапраўднымі і Статкевіч у спіс кандыдатаў у дэпутаты не трапіў.

Таксама 5 ліпеня – толькі ўжо паўторна – дакументы на рэгістрацыю падала ініцыятыўная група сябра АГП, падпалкоўніка міліцыі ў запасе **Мікалая Казлова** *(на фота)*. Першы раз камісія знайшла хібы ў паперах. *"Мы ўсё выправілі,* – кажа Мікалай, – *хаця прэтэнзіі былі смешныя, я нават падаў скаргу ў гарадскую камісію. Зараз, спадзяюся, падстаў не зарэгістраваць маю групу ў камісіі няма. 8 ліпеня павінна адбыцца пасяджэнне камісіі, на якім усё вырашыцца"*. Калі ініцыятыўную групу Казлова не зарэгіструюць, вылучацца ў кандыдаты ён можа ад Аб'яднанай грамадзянскай партыі.

Мікалай Казлоў вядомы тым, што літаральна кожную выбарчую кампанію выкрывае фальсіфікатараў. На парламенцкіх выбарах 2008 года, яшчэ працуючы ў міліцыі, ён нёс дзяжурства на адным са сталічных участкаў і стаў сведкам таго, як сябры выбарчай камісіі пасля закрыцця ўчастка ўкідвалі бюлетэні ў урну. Казлоў напісаў рапарт, але афіцыйна фальсіфікацыі прызнаны не былі. У мінулую прэзідэнцкую кампанію Мікалай Казлоў быў назіральнікам на сталічным участку №24 і зноў заявіў аб фальсіфікацыях – літаральна схапіў за руку настаўнікаў суседняй школы, якія не маглі галасаваць на гэтым участку, а таксама западозрыў на ўчастку "карусельшчыкаў". Казлоў быў упэўнены, што фактамі, пра якія ён заявіў публічна, зацікавіцца ў Цэнтрвыбаркаме, пракуратура дасць ім прававую ацэнку. Але гэтага не адбылося, тады ён вырашыў выкрыць фальсіфікатараў праз суд, і, як кажа сам, справа яшчэ не скончылася.

Марыя ЭЙСМАНТ.

ДА ВЕДАМА

Вылучэнне кандыдатаў у дэпутаты пачалося 3 ліпеня. Вылучаць іх могуць палітычныя партыі, працоўныя калектывы і грамадзяне. Але, калі адбываецца вылучэнне ад грамадзян, прэтэндэнт мусіць стварыць сваю ініцыятыўную групу ў складзе не менш за 10 чалавек, якая павінна быць зарэгістравана ў выбаркаме акругі. Тэрмін, адведзены на рэгістрацыю ініцыятыўнай групы, невялікі – прадаставіць неабходныя дакументы ў акруговую камісію патэнцыяльны кандыдат мусіў не пазней 7 ліпеня.

Рэгістрацыя кандыдатаў у дэпутаты запланавана на 2–11 жніўня. Тыя кандыдаты, якія будуць зарэгістраваны, змогуць весці агітацыю да 10 верасня ўключна.

СТАЛІЦА

Новы тэрмін – 2019 год

Аляксандр Лукашэнка падпісаў указ, якім вызначаны новы тэрмін заканчэння будаўніцтва гатэльнага комплексу ў Мінску каля цырка на беразе Свіслачы, які атрымаў у народзе назву «Не-Кемпінскі». Гэта канец 2018 года, то бок наваселле павінна спраўляцца 1 студзеня 2019 года?

Як вядома, спачатку гатэль мусілі адкрыць да чэмпіянату свету па хакеі, які праходзіў у Мінску ў маі 2015 года. Але не паспелі і аб'явілі аб адтэрміноўцы на канец 2015-га. Але "Не-Кемпінскі" дагэтуль знаходзіцца ў стадыі будаўніцтва. Гэтым па-ранейшаму займаецца кампанія «Эліт-Эстэйт», даччынае прадпрыемства «Трайпла», якое належыць арыштаванаму Юрыю Чыжу.

Але цяпер беларускім банкам БПС, ВТБ і "Белінвестбанку" дазволена ў сувязі з крэдытаваннем будаўніцтва адкладваць сумы запазычанасці забудоўцы на будучыя выдаткі. Забудоўцу вызваляць ад вяртання льготаў і прэферэнцый, а будынкі – ад падатку на нерухомасць да прыёмкі ў эксплуатацыю.

Новага пакупніка для «Не-Кемпінскі» усё яшчэ шукаюць. Раней Лукашэнка заяўляў, што даўгабуд хочуць набыць расіяне, казахі і катарцы. Пакуль жа Мінгарвыканкаму даручана, калі нехта выкупіць «Не-Кемпінскі», прывесці інвестыцыйную дамову ў адпаведнасць з новым указам.

ФАКТ

Тытунь, гарэлка, паліва

Міністэрства па падатках і зборах паведаміла пра напаўненне бюджэту сталічнымі прадпрыемствамі.

За студзень–май 2015 года ад плацельшчыкаў Мінска ў кансалідаваны бюджэт Беларусі паступіла 41,9 трлн рублёў. Буйнымі арганізацыямі Мінска выплачана ў бюджэт 13,5 трлн рублёў, або 32,2% кансалідаваных даходаў горада.

У рэйтынгу найбуйнейшых плацельшчыкаў – ААТ «Газпром трансгаз Беларусь», ЗТАА «Лукойл Беларусь», ТАА «Тытунь-інвест», ЗАТ «Мінскі завод вінаградных він», унітарнае прадпрыемства «Велком», ЗТАА «Газпромнефть-Белнефтепродукт», СТАА «Мабільныя ТэлеСістэмы», РУП «Мінскэнерга», ЗАТ «Беларуская нафтавая кампанія», ААТ «Мінск Крышталь».

ДАРЭЧЫ

Дарафеева ідзе ў дэпутаты

Каля сталічнага ГУМа з'явіліся перадвыбарныя пікеты заслужанай артысткі Беларусі Ірыны Дарафеевай.



Каб стаць кандыдатам у дэпутаты, неабходна сабраць 1000 подпісаў, а дакументы для рэгістрацыі падаць у выбаркам акругі да 1 жніўня ўключна.

За Дарафееву агітуюць студэнты Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў – яны ўваходзяць у ініцыятыўную групу спявачкі, а рэктар установы Юрый Бондар – кіраўнік яе ініцыятыўнай групы. Дарафеева, як вядома, выкладае ў гэтай ВНУ.

"Так, я хачу стаць дэпутатам. Іду ў 105-й выбарчай акрузе, гэта ў Цэнтральным раёне Мінска", – расказала Ірына Дарафеева. Але больш падрабязна пра свае планы на парламенцкую дзейнасць пакуль гаварыць не спяшаецца, абмяжоўваецца дзяжурнымі фразамі кшталту "вырашыла паспрабаваць нешта новае".

Варта адзначыць, што ў апошнія гады папулярнасць Ірыны Дарафеевай некалькі паменшылася. Заслужаная артыстка Беларусі не дае сольных канцэртаў, рэдка выступае на сцэне. Адно з яе апошніх выступленняў было ў жніўні мінулага года на Дні агурка ў Шклове – Дарафеева была сярод выканаўцаў, якія выступалі там на святочным канцэрце. На афіцыйнай старонцы спявачкі ў інтэрнэце апошні запіс, які тычыцца яе творчай дзейнасці, датаваны ліпенем мінулага года – Ірына Дарафеева выходзіла на сцэну "Славянскага базару" ў Віцебску.

Магчыма, гэта звязана з загружанасцю 38-гадовай спявачкі на асноўным месцы працы – з 2012 года Дарафеева не проста выкладае ва Універсітэце культуры, але і ўзначальвае кафедру "Мастацтва эстрады". "*За 10 гадоў сваёй педагагічнай дзейнасці Ірына Дарафеева падрыхтавала многіх маладых выканаўцаў, у тым ліку сваіх студэнтаў, да ўдзелу ў міжнародных песенных конкурсах. На іх рахунку больш за 30 перамог і лаўрэацкіх званняў*", – адзначаецца на афіцыйнай старонцы спявачкі ў інтэрнэце.

Як вядома, у 2007 годзе Дарафеева была абрана Тварам Беларусі. Тады паведамлялася, што Аляксандр Лукашэнка нават падпісаў план мерапрыемстваў па рэалізацыі піяр-акцыі "Ірына Дарафеева – твар Беларусі", малюнкі і лагатыпы спявачкі з'явіліся на бігбордах па ўсёй краіне. Дарэчы, у 2007 годзе Дарафеевай указам прэзідэнта было прысвоена званне заслужанай артысткі Беларусі.

Вольга ГРЫНЯВІЦКАЯ.

ТЫМ ЧАСАМ

Першыя абяцанні пра зарплату

Кіраўнік ініцыятыўнай групы Дарафеевай, рэктар універсітэта культуры Юрый Бондар расказаў пра тое, чым будзе займацца спявачка, калі трапіць у парламент.

"Ірына – чалавек са стрыжнем, можа дамагчыся свайго, – заявіў ён БелаПАН. – *Калі яна задасца мэтай, то зробіць усё як дэпутат, каб змяніць сітуацыю з зарплатамі ў сферы культуры. Але работнікам культуры таксама трэба варушыцца – узровень заробкаў розны. Хтосьці скардзіцца, што ў маладых спецыялістаў зарплата 2,8 мільёна рублёў, але ў нашым універсітэце малады спецыяліст атрымлівае не менш за 4 мільёны рублёў. Усё залежыць яшчэ і ад кіраўніцтва і правільнага менеджменту"*.

РУБАМ!

Сяргей ЗАКОННІКАЎ, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі:

«Што вы збіраецеся паўтараць?»

"У Расіі да 9 мая 2016 года прыдумалі і агучылі лозунг "Можем повторить!». А што вы збіраецеся паўтараць? Можа, гэтыя жудасныя лічбы: за вайну ў палон трапіла 4 мільёны 559 тысяч вайскоўцаў, толькі пад Ржэвам загінула 2 мільёны, пад Сталінградам – 1 мільён 300 тысяч савецкіх салдат і афіцэраў? Можа, паўторыце пакуты соцень тысяч акружэнцаў, якія з голаду елі кару дрэў? Чым хваліцеся? Тым, што вайна легла на плечы жанчын, якія спявалі прыпеўку: "Я і трактар, я і бык, я і баба, і мужык"? Можа, тым, што каля станкоў стаялі дзеці, трацячы прытомнасць ад стомы і голаду? А яшчэ два з паловай мільёны салдат і афіцэраў пахаваны за мяжой. Вы гэта хочаце паўтарыць, калі вымалёўваеце на танку "Іосіф Сталін" і абяцаеце на ім прарвацца ў Еўропу?"

("СН".)

ПРОБЛЕМА!

В Беларуси станет больше ЛТП

А ночную продажу алкоголя могут снова запретить.

В стране разработана новая программа – «Предупреждение и преодоление пьянства и алкоголизма» на 2016–2020 годы.

Любопытно, что подробности документа раскрывает пресс-служба «Белой Руси». Новую программу провластная структура называет *кардинальной реформой* и не скрывает, что на ее проведение власти подтолкнула аховая ситуация с пьянством в стране. По итогам 2015 года белорусы стали самой пьющей нацией планеты. На каждого жителя Беларуси старше 15 лет приходится в среднем за год 17,5 литра чистого спирта, в то время как средний показатель среди всех стран – 6,2 литра.

Что нового предлагают разработчики программы? В основном все то, о чем власти говорят уже на протяжении 23 лет.

Авторы документа выступают за то, чтобы в стране стало больше зон, свободных от торговли алкоголем, как это уже действует в парках. В этот список должны попасть, например, торговые центры и супермаркеты, которые находятся в непосредственной близости от школ, вузов, учреждений здравоохранения и культуры, спортивных объектов. Вновь заговорили о том, чтобы ограничить продажу алкоголя и к 2017 году вернуться к тому, что уже начинали делать, – разрешить продажу спиртного только с 9:00 до 22:00. Естественно, больше материалов о вреде алкоголя должно появляться в прессе и рекламе.

Некоторые мероприятия, предусмотренные новым документом, свидетельствуют о том, что борьбу с пьянством, несмотря на принимаемые противоалкогольные госпрограммы, власти проиграли. Иначе как объяснить тот факт, что новой программой предусмотрен рост количества лечебно-трудовых профилакториев, а в Минске к 2020 году планируют построить клинический центр «Наркология».

Еще любопытный момент. «*С непростой категорией граждан будут действовать по методу кнута и пряника*», – сообщает пресс-служба «Белой Руси». Это значит, что от лечения пьяниц власти не отказываются – через специализированные организации им будет оказываться психологическая помощь, но те, кому алкоголь мешает работать, могут быть отстранены от трудовой деятельности вовсе. Судя по всему, ряды тунеядцев в стране увеличатся.

Существенным новшеством в борьбе с пьянством можно было бы назвать то, что авторы программы предлагают изменить размеры акцизов на алкоголь, что, естественно, должно отразиться на цене спиртных напитков. Сегодня водка один из самых доступных товаров в Беларуси. Журналисты подсчитали, что в 1986 году на среднюю зарплату белорус мог купить около 20 бутылок водки, а сегодня – 120! Однако изменить размер акцизов – это значит то, что они будут варьироваться пропорционально заработной плате, инфляции и иным факторам экономики. «*Возникает вопрос: если изменять акцизы, то в какую сторону? Если их повысить – алкоголь подорожает, спрос упадет, а это создаст брешь в бюджете*, – считают в «Белой Руси». – *Не секрет, что производство и реализация спиртных напитков считается не последним по важности элементом белорусской экономики. Спорную ситуацию будут решать через переориентацию рынка: большая часть алкогольной продукции теперь пойдет на экспорт, а остальное попадет на белорусские прилавки по остаточному принципу*».

Ольга ГРИНЕВИЦКАЯ.

ПАМЯЦЬ

Трагічны лёс Дзмітрыя Завадскага

Учора споўнілася 16 гадоў з таго дня, калі пры нявысветленых абставінах знік наш калега Дзмітрый Завадскі.

За гэтыя гады праваахоўныя органы Беларусі так і не адказалі на пытанні, хто быў арганізатарам і выканаўцам гэтага злачынства і што насамрэч здарылася з Дзмітрыем.

Па факце знікнення Дзмітрыя была ўзбуджана крымінальная справа па артыкуле «забойства», аднак потым абвінавачанне было перакваліфікавана на «выкраданне і незаконнае пазбаўленне чалавека волі».

14 сакавіка 2002 года Мінскі абласны суд прызнаў вінаватымі ў выкраданні Завадскага афіцэраў спецпадраздзялення МУС «Алмаз» Валерыя Ігнатовіча і Максіма Маліка (асуджаны на пажыццёвае зняволенне), былога курсанта Акадэміі МУС Аляксея Гуза (асуджаны на 25 гадоў пазбаўлення волі), а таксама грамадзяніна Сяргея Савушкіна (ужо выйшаў на волю).



Паводле меркавання абвінавачання, матывам злачынства сталася помста: маўляў, Завадскі публічна абвінаваціў Ігнатовіча ва ўдзеле ў вайне на баку чачэнскіх байцоў. Аднак ніхто з асуджаных не прызнаў сваёй віны ні па адным з эпізодаў.

27 лістапада 2003 года суд Фрунзенскага раёна г.Мінска прызнаў зніклага журналіста памерлым. Між тым цела Дзмітрыя Завадскага дагэтуль не знойдзена.

Расследаванне па справе аб знікненні Завадскага некалькі разоў аднаўлялася «ў сувязі з наноў адкрытымі абставінамі» і прыпынялася зноў са спасылкай на «необнаружение безвестно исчезнувшего лица», аднак выніку не прынесла.

Вясной 2016 года былая жонка зніклага Святлана Завадская як пацярпелая па справе аб знікненні Завадскага двойчы звярталася ў Следчы камітэт з хадайніцтвам пра атрыманне інфармацыі па крымінальнай справе і копій шэрагу працэсуальных дакументаў.

С.Завадская прасіла Следчы камітэт паведаміць, ці аднаўлялася папярэдняе расследаванне справы, і калі не – дык па якіх прычынах. Таксама яна прасіла выдаць ёй копіі пастаноў пра ўзбуджэнне крымінальнай справы, вылучэнне матэрыялаў у асобную вытворчасць і прыпыненне вытворчасці па крымінальнай справе. Яна ўказала, што копіі працэсуальных дакументаў ёй неабходны для абскарджвання дзеянняў (бяздзеяння) органа крымінальнага пераследу.

У адказ Святлане Завадскай паведамілі, што вытворчасць па крымінальнай справе прыпынена і што закон не прадугледжвае права пацярпелага атрымліваць копіі названых працэсуальных дакументаў.

Грамадскае аб'яднанне "Беларуская асацыяцыя журналістаў" па-ранейшаму патрабуе ад кампетэнтных органаў поўнага расследавання абставін знікнення Дзмітрыя Завадскага.

Заклікаем прадстаўнікоў грамадзянскай супольнасці не забываць пра справу Завадскага і не даваць забыць яе ўладам да таго часу, пакуль не даведаемся ўсёй праўды пра гэтае злачынства, пакуль не будуць названы імёны яго натхняльнікаў і выканаўцаў, якія павінны панесці пакаранне.

Беларуская асацыяцыя журналістаў.

ПОМНИМ...

Светлана ЗАВАДСКАЯ:

«Сколько еще времени должно пройти, чтобы мы узнали всю правду?»

16 лет прошло с тех пор, как в аэропорту Минск-2 при невыясненных обстоятельствах был похищен оператор ОРТ Дмитрий Завадский.
16 лет…
Много это или мало?
Вот что об этом говорит вдова Дмитрия Светлана Завадская.



– Для кого-то 16 лет жизни – это мгновение, а для кого-то – вечность.

Наверное, для нас, близких Дмитрия, эти 16 лет и были той вечностью. Вечностью боли, почти физической, борьбы, слез и бесконечного ожидания. Когда проходишь путь от надежды до отчаянья, от веры до безверия, от страха до бесстрашия.

Самое ужасное, что никто не может сегодня сказать, – сколько еще времени должно пройти, чтобы мы узнали ВСЮ ПРАВДУ.

Сколько нужно еще написать жалоб и ходатайств, организовать пикетов и флешмобов, чтобы власти Беларуси поняли, что судьба Дмитрия волнует многих? И если кто-то думает, что время лечит, а память – вещь короткая, то они ошибаются.

Все, что мы сегодня можем сделать для Димы, – это ПОМНИТЬ о нем и не давать белорусским властям покоя, требовать ответа на вопрос: «ГДЕ ДМИТРИЙ ЗАВАДСКИЙ?»

Дмитрий – «скромный глаз эпохи», – так написала о нем моя любимая журналистка. Благодаря объективу своей телекамеры он стал свидетелем всех важных событий, которые происходили в Беларуси начиная с 1994 года, и его судьба как бы олицетворяет судьбу его любимой Беларуси.

Хочется верить, что когда Беларусь наконец обретет свое место на карте мира как демократическая страна, где уважают права человека и власть соблюдает законы, а не является неприкосновенной кастой избранных, то и судьба Дмитрия обретет свою определенность. Не будет больше тайны его исчезновения, а главное – будут наказаны настоящие виновные в его похищении.

Дима, мы помним о тебе, и нам тебя очень сильно не хватает!

ЧУЛІ?

Абмежаванні на вываз паліва зняты

Савет міністраў Беларусі прыняў рашэнне аб адмене з 1 верасня 2016 года абмежаванняў на вываз аўтамабільнага паліва з тэрыторыі краіны. Адпаведная пастанова ўрада №526 ад 1 ліпеня 2016 года ўжо апублікавана на Нацыянальным прававым партале.

Як вядома, з лістапада 2011 года грамадзяне нашай краіны маглі выязджаць з Беларусі на аўтамабілі за межы Мытнага саюза адзін раз у восем дзён. Калі ж даводзілася выязджаць часцей, то трэба было заплаціць пошліну на паліва, якая залежала ад ставак экспартных пошлін на нафту і нафтапрадукты, якія пастаянна мяняліся.

ЧАСТНАЯ ЖИЗНЬ

Михаил Леонов сейчас без работы

За последние годы экс-гендиректор Минского тракторного завода сменил несколько предприятий.



Из личного дела

Михаил Леонов родился 5 мая 1953 года.

Окончил Могилевский политехнический техникум, Могилевский машиностроительный институт, Академию управления.

С июля 1975 года работал на МТЗ.

В октябре 1995 года был назначен генеральным директором Минского тракторного завода.

Доктор философских наук.

Удостаивался званий "Лучший руководитель", "Человек дела".

Напомним, что жизнь промышленного генерала кардинально изменилась 7 января 2002 года. Леонова, который ехал в Москву к какому-то доктору, задержали ночью в поезде Минск–Москва. Через пару дней его обвинили в совершении ряда экономических преступлений и получении взятки.

23 декабря 2003 года Верховный суд признал Леонова виновным в хищении имущества МТЗ в особо крупном размере, уклонении от уплаты подоходного налога на доход, полученный в результате хищения, отмывании похищенного дохода и получении взятки. Его приговорили к лишению свободы сроком на 10 лет с отбыванием наказания в колонии усиленного режима с конфискацией имущества и без права занимать руководящие должности в течение 5 лет.

Леонов виновным себя не признал.

В 2008 году Леонов написал открытое письмо тогдашнему генпрокурору Григорию Василевичу:

«Думаю, Вы в курсе того, что семь лет назад я был помещен за решетку по приговору судебной коллегии Верховного суда Республики Беларусь как вор и взяточник, а неуемные «пропагандисты» превратили меня во врага белорусского народа… Однако во всем этом нет ни капли правды и истины.

Я считал и считаю, что приговор в отношении меня незаконен, не обоснован, не мотивирован и несправедлив, а с учетом лжи и клеветы, льющейся на меня все эти годы, не возникает никаких сомнений в том, что мое дело сфальсифицировано и носит явно выраженный заказной характер.

Свою невиновность по всему объему обвинений я на 300% доказал в ходе судебного разбирательства моего дела в Верховном суде».

Экс-гендиректор МТЗ по сей день считает себя репрессированным. По одной из версий – за то, что якобы в «Красном доме» стало известно, что он может замахнуться на президентское кресло.

За решеткой он провел восемь лет. Два года убрали по амнистиям. Прошение о помиловании Леонов писать не стал. Не хотел унижаться. И через семь лет (один год отсидел в СИЗО) вышел из тюрьмы непокоренным. Через пару дней после освобождения он сказал журналисту «Народной Воли»: «*Я ни перед кем голову не склонял и не собираюсь склонять. Сейчас много разных разговоров ходит, особенно в интернете, по поводу того, что, мол, Леонов, не болтай, не такой ты чистый... Но это дело совести каждого. А я считал и считаю, что во сто крат чище тех, кто меня сажал. И считаю, что жил и буду жить правильно*».

Через некоторое время после освобождения Михаил Леонов нашел работу на Могилевском вагоностроительном заводе. Он был первым заместителем директора по развитию, главным инженером. Параллельно руководил на предприятии филиалом кафедры «Оборудование и технология сварочного производства».

По прошествии нескольких лет Леонов нашел пристанище на другом могилевском предприятии – в холдинге «Группа компаний Протос». Холдинг работает с 1992 года. В его составе четыре самостоятельных подразделения, которые занимаются оптовой торговлей металлопрокатом, производством различных металлических конструкций, международными перевозками грузов, ремонтом и техническим обслуживанием автотранспорта. Правда, по каким-то причинам Леонов, который работал инженером, долго там не задержался.

Затем бывший промышленный генерал совсем недолго работал в одной столичной частной строительной фирме. А сейчас не при делах. Скорее всего – временно.

От интервью Михаил Васильевич Леонов отказывается. Он вообще в последнее время старательно избегает публичности и излишнего внимания к своей персоне. Говорит: хочет пожить спокойно.

Как ни странно, его можно понять.

Даша ПАВЛОВСКАЯ.

РАЗБОР ПОЛЕТОВ

Марина ЛОБАЧ:

«Белорусам сложно подняться на пьедестал»



Белорусские гимнастки имеют высокие шансы на призовые места на Играх в Рио. Однако, учитывая отношение к нашим спортсменам, побеждать им предстоит эффектно: не делая ошибок там, где их допускают другие.
Такое мнение высказала олимпийская чемпионка 1988 года Марина Лобач во время мастер-класса для участников «Академии бега #velcombegom».

Белорусские грации сильны как в индивидуальных, так и в групповых упражнениях. «*Но белорусам сложно подняться на пьедестал. Мы выигрываем тем, что практически никогда не допускаем ошибок, в то время как наши соперники их допускают. Поэтому и держимся на высоком уровне*», – считает Марина Лобач.

В то же время конкуренция за медали ожидается серьезная – например, со стороны сборных России, Украины, Испании, Италии, Болгарии, Южной Кореи и Израиля. «*Перспективы у нас есть. Но в художественной гимнастике сложно предсказать результат. Тем более что много стран могут претендовать на первые три места. Если раньше было 30 стран-участниц, то сейчас – почти в два раза больше*», – отметила известная гимнастка.

Олимпийская чемпионка призналась, что ей импонирует мотивация **Мелитины Станюты:** «*Она очень любит выступать. Мотивация побеждать есть у многих, но у одних это на соревнованиях видно, а у других – нет. Так вот Мелитина занимается художественной гимнастикой, чтобы побеждать. И это правильно: нужно уметь выступать лучше, чем ты тренируешься*».

По ее словам, из большого спорта нужно уходить вовремя: «*После Игр в Сеуле был чемпионат Советского Союза, где была очень серьезная борьба. У меня тогда что-то не получилось, я чувствовала очень сильное давление – вперед вели другого человека. По идее, я могла бы еще бороться, но дальше было бы сложнее. И я сказала себе, что лучше останусь тем, кто я есть, чем буду падать вниз*».

Сейчас Марина Лобач тренирует детей в возрасте от 9 лет.

«*Когда-то я всем говорила, что после спорта не будет никакого спорта. Но так получилось, что я окончила институт и стала государственным тренером, а это, как оказалось, во многом бумажная и нелегкая работа. И вот я вернулась в зал – работала в удовольствие. И всегда считаю, что то, чем я занимаюсь, – это любимое дело*», – призналась золотая медалистка Сеула.

Вести детей в художественную гимнастику она советует с 5–6 лет. Но в первые три года сложно предсказать, сможет ли ребенок стать профессиональным спортсменом. «*Четких критериев нет. В основном получается у тех детей, которые, несмотря ни на что, идут вперед. Сила воли и мотивация всё решают*», – убеждена известная в прошлом гимнастка.

Для справки: *«Академия бега #velcombegom», которая организовала встречу с известной спортсменкой, готовит начинающих бегунов к преодолению длинных и коротких дистанций. 20 человек проходят двухмесячный «предолимпийский» курс физических тренировок, который приурочен к Играм в Рио. Организаторы академии – компания velcom и образовательный беговой проект YOUCAN. Выпускной забег пройдет во время открытия Олимпиады, а все километры, которые преодолеют участники, будут переведены в рубли и направлены на помощь детям с инвалидностью.*

ДАЛЁКАЕ – БЛІЗКАЕ



Заўтра многія з іх сустрэнуцца.

Праз 50 гадоў

Так, паўвека мінула пасля таго, як яны закончылі Лышчанскую сярэднюю школу, што на Піншчыне. Выпускнікі 1966 года – 10 "А" і 10 "Б" класаў. Паралельна тады атрымалі атэстаты і тыя, хто вучыўся па адзінаццацігадовай праграме. І іх таксама было нямала. Можаце ўявіць, які шалёны конкурс быў тым летам пры паступленні ў вышэйшыя навучальныя ўстановы!

Традыцыйна заўтрашняя сустрэча выпускнікоў ужо далёкага 1966 года пачнецца з наведвання роднай школы, якую вы бачыце на здымку і якая не вельмі змянілася з тых даўніх часоў.

І, вядома ж, будуць успаміны пра шчаслівыя юнацкія гады, пра родных і блізкіх, пра настаўнікаў.

На жаль, не ўсе дажылі да сённяшніх дзён…

БОЛЬ

В минувшем году двухлетняя Женя Кудрявцева из Полоцка стала инвалидом. Врачи не заметили в организме ребенка батарейку, которую она случайно проглотила, и лечили от бронхита. В июне состоялся суд над полоцкими медиками, а несколько дней назад пострадавшая девочка вернулась из Словакии, где проходила курс реабилитации. «Народная Воля» связалась с мамой Жени и поинтересовалась последними новостями.

На поправку!



– *В первую очередь хочу поблагодарить людей, которые оказали нам помощь!* – сразу сказала Екатерина Кудрявцева. – *На благотворительный счет поступали деньги со всей страны. Курс лечения в европейской клинике обошелся в 6 тысяч евро, и без посторонней помощи нам было бы трудно.*

По словам Екатерины, тринадцатидневное лечение пошло на пользу, а словацкие специалисты сделали благоприятные прогнозы.

– *Сейчас суставы Жени функционируют как надо*, – рассказывает Екатерина о лечении в Словакии. – *Говоря медицинским языком, нам «сняли блоки», которые возникают из-за длительного отсутствия движения. Женя пытается говорить, также медики заверили, что она понимает окружающих. Врачи обнадежили, что все будет хорошо, ребенок восстанавливается.*

Перед отъездом в Беларусь словацкие специалисты дали ряд рекомендаций по лечению. По словам Екатерины Кудрявцевой, специальные физические упражнения нужно обязательно делать и в домашних условиях.

В месяц на лекарства уходит более 100 евро (препараты покупают за границей), кроме этого ребенку необходим регулярный профессиональный массаж.

Напомним, что трагедия в семье Кудрявцевых произошла в августе прошлого года. Двухлетняя Женя проглотила литиевую батарейку, которая лежала в комнате на столе. У ребенка резко ухудшилось самочувствие, пропал аппетит, началась рвота. Испуганные родители, недосчитавшись батарейки, сразу же вызвали «скорую».

– *Мы сообщили медикам, что девочка могла проглотить батарейку,* – вспоминает Екатерина Кудрявцева. – *Нас отвезли в больницу и сделали рентген брюшной полости. Как выяснилось позже, на снимке часть батарейки была видна, но ее не заметили. Врачи сказали, что у ребенка отравление, и отправили к педиатру.*

Через несколько дней состояние Жени резко ухудшилось: у нее поднялась высокая температура. Родители вновь высказали предположение, что в организме может находиться батарейка, но повторный снимок ничего не показал. Врачи диагностировали у Жени бронхит и направили в детскую больницу.

Уже 20 августа у девочки начались осложнения, и она впала в кому. Как вспоминает Екатерина Кудрявцева, Женя оказалась в реанимации, а через некоторое время ее перевезли в Минск.

– *Столичные медики провели операцию и извлекли батарейку из организма,* – говорит мама Жени. – *Надеялись, что пищевод затянется, но потом снова начались осложнения: открылось кровотечение. Когда удалили пищевод, увидели, что пострадали трахея и аорта. Из-за этого пострадал мозг... Минские врачи удивлялись, как после всего этого девочка смогла выжить!*

Повторный иск

Осенью Жене Кудрявцевой предстоит еще одна операция. По словам Екатерины, в следующем году нужно будет пройти повторный реабилитационный курс в Словакии.

– *На октябрь у нас запланирована операция по восстановлению пищевода,* – говорит мама Жени. – *Надеемся, что все наладится. Она у нас молодец, врачи в Словакии говорили, что ребенок старается…*

Еще в прошлом году против полоцких медиков, которые обследовали Женю Кудрявцеву, завели уголовное дело. На прошедшем судебном заседании хирург **Максим Анискевич** был лишен права заниматься медицинской практикой на два года и оштрафован на 150 базовых величин (тридцать один миллион пятьсот тысяч рублей старыми), врач-рентгенолог **Тамара Чепик** обязана выплатить 500 базовых величин (сто пять миллионов рублей прежними деньгами).

Родители Жени намерены обжаловать решение суда.

– *Будем подавать иск не на отдельных медиков, а на больницу,* – говорит Екатерина Кудрявцева. – *Поймите, что реабилитация стоит денег, я вынуждена просить и обивать разные пороги на лечение. Восстановление нужно, чтобы поставить Женю на ноги, и это ведь не тот процесс, когда один раз съездил – и все хорошо. Это долгосрочная и дорогостоящая работа. Еще раз хочу сказать спасибо людям, которые нам помогли!*

Роман ВАСЮКОВИЧ.

КСТАТИ

Оказать помощь в реабилитации Жени Кудрявцевой может любой желающий

Благотворительные счета открыты в филиале 216 – г.Полоцк, ул.Ф.Скорины, 4; УНП 300230580; МФО 150801648:

– белорусские рубли – транзитный счет 3819382106849 на благотворительный счет 000020 в филиале 216, бессрочный;

– евро – транзитный счет 3819382311360 на благотворительный счет 000010 в филиале 216, бессрочный;

– российские рубли – транзитный счет 3819382311360 на благотворительный счет 000010 в филиале 216, бессрочный;

– доллары США – транзитный счет 381938211360 на благотворительный счет 000038 в филиале 216, бессрочный.

Назначение платежа: Для зачисления на благотворительный счет, открытый на имя Кудрявцевой Екатерины Викторовны на лечение дочери Кудрявцевой Жени.

ДА ВЕДАМА

Не паспелі прыватызаваць жыллё – у жніўні атрымаеце плацежку за арэнду

Як вядома, з 1 ліпеня ў Беларусі скончылася прыватызацыя дзяржаўнага жылля. Цяпер усе тыя, хто не аформіў кватэру альбо дом ва ўласную маёмасць, і нават тыя, хто падаў дакументы на прыватызацыю кватэры, але яшчэ чакае завяршэння працэсу, будуць вымушаны плаціць арэнду, бо з 1 ліпеня ўсё непрыватызаванае жыллё аўтаматычна робіцца камерцыйным (арэндным).

Прычым тым грамадзянам, якія спазніліся з прыватызацыяй і толькі паспелі аддаць дакументы, арэндная плата будзе налічвацца да таго часу, пакуль не будзе выдадзена пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі (прыватызацыі).

– *У гэтым выпадку будзе праведзены пераразлік, грамадзяне перастануць плаціць арэнду,* – растлумачыла tut.by начальнік жыллёва-камунальнага аддзела філіяла "Адзіны разліковa-даведачны цэнтр г.Мінска" **Святлана Дзергачова.**

Што тычыцца арэнднай платы, то першыя жыроўкі з налічанай арэнднай платай за камерцыйнае жыллё грамадзяне атрымаюць у жніўні – плаціць будуць за ліпень.

– У паведамленні асобным радком будзе прапісана сума арэнднай платы, разлічаная па спецыяльнай формуле з ужываннем паніжальнага каэфіцыента ў памеры 0,2 для Мінска і 0,1 для астатніх рэгіёнаў, – удакладніла Святлана Дзергачова.

А вось маламаёмасным грамадзянам, хто перавёў арэндную кватэру ў сацыяльную, плаціць дзяржаве не давядзецца. Гэтай магчымасцю, напрыклад, маглі скарыстацца адзінокія пенсіянеры, ветэраны і інваліды Вялікай Айчыннай вайны, інваліды I і II груп, шматдзетныя сем'і, а таксама маці, якім прысвоена званне "Маці-гераіня", і іншыя.

Народная Воля
http://www.nv-online.info
8 ЛІПЕНЯ 2016 г.



ЗА КУБАЧКАМ КАВЫ З МАРЫНАЙ КОКТЫШ

Не вельмі святы, але вельмі сімпатычны Пракопавіч

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Палітыка – не месца для сяброўства

– За вамі цягнецца шлейф самых розных скандалаў. У 1999 годзе вы з'ехалі з краіны. Нехта кажа, што праз канфлікт з тагачасным віцэ-прэм'ерам Уладзімірам Замяталіным, нехта – праз абвастрэнне адносін з Лукашэнкам. З кампаніяй "Гавары праўду!" развіталіся так, што дагэтуль незразумела, што там да чаго. Вам такая рэзкасць пасля не замінае жыць?

– Так, у мяне былі складаныя адносіны і з Лукашэнкам, і з Замяталіным, і з іншымі большымі і меншымі чыноўнікамі, і з апазіцыяй, і сапраўды ў 1999 годзе я змушаны быў з'ехаць, але нічога з гэтага я не назваў бы скандалам. Канфліктам – так, але гэта нармальна ў тых умовах, якія склаліся, і ў тых стасунках з людзьмі, найперш людзьмі з улады, якія яны ёсць. Скажам, калі я, беларус, да таго ж беларускі паэт, жыву ў сваёй краіне як іншаземец, калі міліцыянты на вуліцах вучаць мяне гаварыць на "чэлавечэскам языке", дык ненармальна было б сукаць ножкамі і рабіць выгляд, нібы ўсё нармальна. Я так не рабіў і рабіць не збіраюся, незалежна ад таго, як яно пасля мне нашкодзіць і як будзе замінаць жыць. *"Горай не будзе, бо лепш не было"*, – напісалася некалі ў адным з вершаў. Усе свае рэзкія і нярэзкія рашэнні я прымаў і прымаю дзеля таго, каб усяму беларускаму ў Беларусі ўсё ж стала лепш. А праз тое і мне, бо ў небеларускай Беларусі я ледзь трываю.

– Наўмысна не хачу задаваць шмат пытанняў пра палітыку, але ўсё ж удакладню некалькі прынцыповых момантаў. Вас называлі чалавекам, які мог аб'яднаць апазіцыю. Чаму не атрымалася гэта зрабіць?

– Я ўжо не аднойчы тлумачыў сітуацыю напярэдадні прэзідэнцкіх выбараў 2015 года, калі былі спадзевы на адзінага кандыдата ў прэзідэнты ад дэмсіл і на адзіны сцэнарый дзеянняў, а значыць, на аб'яднанне беларускай дэмакратычнай апазіцыі. Дзеля гэтага я зняў (хаця зноў можаце сказаць "сышоў") сваю кандыдатуру з ліку тых, хто прэтэндаваў на месца адзінага кандыдата, але нават гэта не дапамагло. Спачатку Кангрэс дэмакратычных сіл, на якім можна было вылучыць адзінага кандытата і прыняць адзіную праграму, блакіравалі Лябедзька з Калякіным, а пад канец, калі да пагаднення заставаўся адзін крок, сарвалі Дзмітрыеў і Янукевіч. Як бачыце, паўдзельнічалі ў гэтым, паспрыялі ўладзе правесці выбары па яе сцэнарыі амаль усе кіраўнікі апазіцыйных структур, так што нейкага адзінства, можна сказаць, я ўсё ж дасягнуў.

– Гадоў дзесяць таму мне ў інтэрв'ю вы казалі: *"З палітыкай у мяне выйшла, як з нялюбай, але страснай жанчынай: чым мацней я ад яе адпіхваўся, тым мацней яна мяне абдымала..."* Я так разумею, задушыла яна вас у сваіх абдымках?

– З чаго раптам?.. Ніхто мяне як ні душыў, не задушыў. Іншая рэч, што спадзяванні, якія меў я, ідучы ў палітыку, не спраўдзіліся.

– А якімі яны былі?

– Я быў перакананы, што мне ўдасца зрабіць тое, чаго не ўдавалася іншым. Арганізаваць людзей на Плошчу, на такі пратэст, вынікам якога стаў бы сыход рэжыму. Толькі дзеля гэтага я пайшоў на прэзідэнцкія выбары 2010 года, іначай не стаў бы ў іх удзельнічаць.

– Сёння такі час, што ўсе хочуць быць лідарамі і мець хоць які партфель. Вы ў гэтым сэнсе на нешта прэтэндуеце?

– Мой "партфель" – маё імя. Я даўно працую Някляевым, займаю пасаду, зняць з якой мяне ніхто не можа, як бы ні хацеў. Я сам сабе спакаваў і выдаў партфель, у якім ёсць усё, што трэба, дык навошта мне прэтэндаваць на чужы, на іншы? Ну, калі не лічыць іншым – прэзідэнцкі, але чалавек, які яго ўхапіў, гэтак той партфель трымае, што не вырваць. Я паспрабаваў – з першага разу не выйшла.

– Зараз многія спрабуюць прадказаць вынікі парламенцкіх выбараў. Паводле вашых прагнозаў, ці трапіць нехта з апазіцыянераў у Палату прадстаўнікоў? Напрыклад, тая ж Таццяна Караткевіч?

– Адносна гэтага – ніякіх прагнозаў. Я ў гэтым не ўдзельнічаю. Проста не разумею, як пасля выбараў 2010 года, дзе было пабоішча, кроў, пасля выбараў 2015 года з іх непрыхаваным цынізмам, нібы наўмысным здзекам не толькі з апазіцыі, але і з усёй краіны, народа, можна прыняць ад рэжыму прапанову на *прызначэнне* ў парламент? Га?.. Ну няхай групавыя і асабістыя інтарэсы, няхай такая, якая ёсць, тутэйшая палітыка, але ж чалавечая годнасць і ў тым дзярме, у якім існуем, мусіць выяўляцца! Ці не?..

Добра, няхай наклалі на годнасць. Тады якая верагоднасць? Не выбараў, пра якія наперад вядома (прыняты толькі 2 з 30 рэкамендацый АБСЕ), што іх не будзе, а верагоднасць прызначэння? Двух там ці трох, на што ледзьве не ў таталізатары стаўкі робяць, дэпутатаў ад апазіцыі? Ніякай! А галоўнае: які толк ад гэтых прызначэнняў? Ніякага! Проста падачка, міласціна, костка са стала і ўсё адно многія шчэмяцца: пад*ай*! І даводзяць, што гэта дыялог з уладай.

– А што з вашага гледзішча ёсць дыялог з уладай?

– У кожны гістарычны момант напоўненасць яго розная. Сёння дыялог з уладай – гэта патрабаванне свабодных, справядлівых выбараў. І ўдзел у іх толькі на гэтых умовах. Тады насамрэч будзем мець парламент, тады распачнуцца палітычныя, як перадумова эканамічных, рэформы. Тады – развіццё краіны, надзея на захаванне яе дзяржаўнасці, незалежнасці. Інакш толькі на Усход і на Захад Лукашэнкава "пад*айце*" – і зваротным рэхам да яго ўсебеларускае "пад*ай*".

І, калі ласка, досыць на тым пра палітыку. Іншым разам.

– Складваецца ўражанне, што Някляеў, як той кот, які ўвесь час гуляе сам па сабе: ад пісьменніцкіх тусовак трымаецца на дыстанцыі, з палітыкамі моцна не сябруе... Гэта адпавядае рэальнасці?

– У нечым так.

Сяброў сярод палітыкаў у мяне сапраўды няма, палітыка – не месца для сяброўства. А тыя найблізкія, найдарагія сябры, якіх я меў у літаратуры, адышлі... Рыгор Барадулін, Генадзь Бураўкін... Іх не замяніць, пустату пасля іх сыходу не запоўніць... І не тое, што няма кім, – проста яны не замяняюцца.

Безумоўна, тут і ўзроставыя прычыны. Ігар Шклярэўскі, адзін з найлепшых сучасных рускіх паэтаў і нямногіх маіх даўніх сяброў, якія засталіся, тэлефануе ўночы, чытае: *"Друзья мешают слушать шум дождя..."*

Разумееце?..

Такое не напішаш, калі табе дваццаць.

Узрост – гэта калі наўкол цябе ўсё болей цішыні, і ты ўжо не хочаш, каб яна парушалася.

– Прабачце, канешне, але неяк вы не вельмі падобны на захавальніка цішыні. Вас увесь час на плошчу, на нейкія масавыя акцыі цягне...

– Так. Бадай, не надта. Той жа Шклярэўскі паўтарае пры кожнай нашай начной размове: ды кінь ты гэта ўсё! Кнігі перавыдаюцца, плошчы – не! І мала хто, апроч яго і мяне, разумее, якая гэта праўда, але кожны стаіць на сваім. Так і сябруем: імперскі паэт з нацыяналістам...

Адна голая баба на адным калене, другая на другім, а пад нагамі – скрыня шампанскага!

– Мне распавядалі, быццам вы ў свой час вельмі балюча перажывалі адсутнасць грошай. Але калі яны з'яўляліся, маглі, не задумваючыся, некалькі тысяч долараў аддаць за карціну вядомага мастака і падарыць прыгожай жанчыне. Сёння можаце пахваліцца вялікімі даходамі?

– Па-першае, трэба не перажываць, а зарабляць.

Па-другое, нейкія грошы ў мяне заўсёды былі. Часамі большыя, як, напрыклад, тады, калі пісаў песні і меў аўтарскія адлічэнні за іх з усіх канцэртных пляцовак і рэстаранаў ад Сахаліна да Брэста, часамі меншыя, але да "балючых перажыванняў" справа ніколі не даходзіла. Іншая рэч, што ніякія грошы ў мяне доўга не затрымліваліся – я ўмеў хутка ад іх пазбаўляцца. Рознымі спосабамі, у тым ліку такімі, пра якія вы чулі.

– Яшчэ адно пытанне, як кажуць, у лоб. Нядобразычліўцы кажуць, быццам бы вы маеце (ці мелі) сур'ёзныя праблемы з алкаголем...

– Не менш як палову свайго жыцця я навідавоку. І калі б меў сур'ёзныя праблемы з алкаголем – гэта былі б відавочныя праблемы. Тут ніякага "быццам бы" не бывае.

Гэта адна з плётак, якіх пра мяне шмат. І пачалася яна з верша, прысвечанага паэту Міхасю Стральцову, якога я, як мала каго, любіў і ў якога з алкаголем насамрэч была праблема. Верш заканчваўся радкамі: *"Будзь! Як той казаў, хай скажуць дзякуй нам, што мы пілі!"*

Гэтак Стральцоў пра графаманаў казаў: *"Пакуль паэты п'юць, графаманы тым часам паспяваюць нейкія кніжкі выдаць, нейкія медалі, прэміі займець, дык няхай яны дзякуй нам скажуць за тое, што мы пілі! І тым самым давалі ім магчымасць як бы замест нас лічыцца паэтамі"*. Пра верш пісалі, яго цытавалі, і графаманы прыдумалі мне алкагольныя праблемы.

Колькі даносаў напісалі!

Неяк заходжу ў рэдакцыю аднаго часопіса – сядзяць адзін такі. Сумны, панылы. "Чаго сумуеш?" "Ат, вершы не пішуцца". "Дык ты, – кажу, – пішаш іх, мусібыць, няправільна". "А як правільна пісаць?" "А так, – кажу, –як Дзюма свае раманы пісаў. Адна голая мадэлька на адным калене, другая на другім, пад нагамі скрыня шампанскага... І калі ласка: «Тры мушкецёры!».

Было гэта якраз тады, калі мяне на прэмію Усесаюзнага камсамола вылучалі за кнігу "Вынаходцы вятроў" і паэму "Дарога дарог". Сур'ёзная такая прэмія, трэцяя па значнасці ў краіне. І на мяне пішуць данос, сутнасць якога такая. Вось вылучаюць Някляева на прэмію за паэму "Дарога дарог", а як ён яе пісаў? У п'янці і распусце. Адна голая баба на адным калене, другая на другім, скрыня шампанскага пад нагамі...

– Уладзімір Пракопавіч, а вам шанцуе па жыцці?

– Калі мець на ўвазе латарэю, карты, казіно, да чаго я праз азартнасць натуры дасюль схільны, дык не. Скажам, на рулетцы, калі стаўлю на чырвонае/чорнае, на крыж, здаралася выйграваць, а ў намур – не выпадала.

Але калі мець на ўвазе не кола, на якім жыццё круціцца, а тое, на чым стаіць жыццё: каханне, сяброўства, сэнс, прадвызначэнне – дык грэх жаліцца. Збольшага шанцуе.

Дамовіліся не паміраць

– Дзесяць гадоў таму вы нечакана прызналіся: толькі зараз адчуў, што такое сапраўднае каханне. Але ж у вас слава бабніка. Дагэтуль кажуць, што няма той жанчыны, якую нават зараз не можа спакусіць Някляеў...

– Праўда? І хто гэтак кажа?.. Калі жанчыны, дык быў бы ўдзячны, калі б рэдакцыя вашай газеты іх фатаграфавала і дасылала мне фотаздымкі.

– На сваёй старонцы ў "Фэйсбуку" вы выкладваеце шмат фотаздымкаў у абдымках прыгожых жанчын. Жонка не ладзіць вам скандалаў?

– Па-першае, гэта не столькі я выкладваю, колькі яны. Па-другое, у мяне не магло быць такой жонкі, якая праз гэта ладзіла б скандалы.

– Вы падтрымліваеце сяброўскія адносіны са сваёй першай жонкай, з якой пражылі больш за 30 гадоў?

– Я шмат за што, вельмі за многае ўдзячны Людміле. З нашага жыцця мы адзін аднаго не выкрэслівалі. Нават спробы такой не рабілі. Разышліся, але засталіся. Яна кажа, што адносіны нашы зараз нават лепшыя, чым былі раней. *"Ведала б, – кажа яна, – дык даўно развялася б"*.

– У вас з цяперашняй жонкай розніца ў 30 гадоў. Вас хвалюе, як Вольга будзе жыць потым, калі вас не стане? Абмяркоўвалі з ёй гэтую тэму?

– Абмяркоўвалі. Дамовіліся не паміраць.

А ўвогуле, каханне пра смерць не думае.

Калі я думаю пра Вольгу, я думаю пра святочнае. Яна – штодзённае свята.

Шчыра сказаць, напачатку не выглядала, што свята гэтае, назваўшыся Вольгай, будзе столькі трываць. Але вось трывае. І ведаеце чаму? Бо як толькі мне пачынае здавацца, што я спазнаў усе яе таямніцы, глыбіні, яна пачынае адкрывацца глыбінямі новымі. Часам зусім нечаканымі, такімі, якім, здавалася б, у ёй, такой маленькай, няма дзе й змясціцца. Як гэта было, скажам, у 2010 годзе, калі ўсплыла і ўсю яе запоўніла мужнасць. Неверагодная мужнасць! І выявілася яна не толькі ў тым, што Вольга была побач са мной па дарозе на Плошчу, што яна – толькі ўявіце гэта! – кідалася на спецназаўцаў, якія выкрадалі мяне са шпіталя, але і ў штодзённай, штоночнай (яна амаль дзесяць сутак, бо не ведала, жывы я ці мёртвы, вачэй не сплюшчыла) барацьбе за маё жыццё, за маё вызваленне. Зараз мала хто памятае, але гэта яна 20 снежня, калі ўвесь Мінск быў скаваны марозам і страхам, нічога і нікога не пабаяўшыся, склікала замежных журналістаў, назіральнікаў, дыпламатаў, заявіла пра злачынства, здзейсненае [illegible]

[illegible] я апынуўся няхай пад хатнім арыштам, але ўсё ж у сваёй хаце, яна тут жа стала адмаўляцца ад любых інтэрв'ю, замежных паездак, перастала сустракацца з журналістамі, палітыкамі – палічыла сваю місію завершанай. Нічым са свайго "зоркавага часу" не скарысталася для сябе.

Яна шмат ад чаго дзеля мяне адмовілася. Нават занадта шмат ад чаго. Па сутнасці, яна ахвяравала мне сваё жыццё. Не быць за гэта ўдзячным немагчыма.

– Вы прысвяцілі ёй кнігу "Лісты да Волі", напісаную ў турме. Лісты да Каханай і да Свабоды...

– І за гэтую кнігу я мушу быць удзячны ёй. Калі кніга перакладалася на шведскую мову, я перачытаў яе. Там у паэме "Турма" такая неверагодная энергія, што староннямy не зразумець, адкуль яна ў чалавеку, кінутым за краты, магла ўзяцца?

Ад Вольгі – гэтак я адчуваў яе скрозь турэмныя сцены.

Дарэчы, у шведскім выданні ўпершыню надрукаваны мае лісты з турмы. Не вершы – звычайныя лісты да Вольгі. Пісьмы. На беларускай мове друкаваць іх яна катэгарычна не дазволіла. *"Гэта не літаратура, гэта маё жыццё"*. А вось каб па-шведску, а пасля і па-польску надрукаваць, згадзілася. *"Там ніхто мяне не ведае, там гэта літаратура"*.

Гэтакі характар.

– Можна прачытаць які-небудзь з лістоў?

– Злаваць, мусіць, будзе... Хіба што як пераклад са шведскай. Як літаратуру.

"29.12.2010
Яска, ясачка, пралесачка,
Воля мая!
Сёння ўраніцы, а пад'ём тут у 6.00, разам з крыкам вертухая (хоць ён, пэўна, не вертухай, бо вертухай – гэта вартавы са зброяй у лагеры) я пачуў, прачынаючыся, твой голас, ты спытала: "Каву згатуеш?.." – і я здзівіўся: "Як гэта ты тут?" – і спалохаўся адразу: "Госпадзі, і Альгуню забралі!" З тым і падхапіўся, убачыў усё, як ёсць, і ўзрадаваўся, што ва ўсім [illegible]

тым... зрэшты, не трэба пра гэта, а то яшчэ, бронь Божа, спраўдзіцца, хоць яно спраўдзіцца не можа, але ж не магло нібыта спраўдзіцца і тое, што сталася са мной, як і ўсё астатняе, што адбылося дзесяць дзён таму, ужо 10 дзён... Ці хутчэй: яшчэ толькі дзесяць дзён, бо тут час нейкі іншы, замаруджаны, ён з цяжкасцю прасочваецца скрозь сцены ў камеру, а прасачыўшыся, вісіць, як туман, над нарамі, і ты нібыта не ў ім, а пад ім, душным і сырым...

Мае нары пры сцяне ў агульную прыбіральню, яна страшэнна халодная (але ж я люблю, ты ведаеш, холад і не выношу спёку, так што ўсё добра), і калі я, паварочваючыся, кранаюся сцяны лобам ці патыліцай, згадваю шапку, якую ты нацягнула мне перад выхадам на Плошчу на галаву (і тым мяне зратавала), ды ўсё думаю: дзе тая шапка? Зараз бы нацягнуў на вушы і спаў, нічога не чуючы, не адчуваючы, – дык дзе мая шапка? Дзе мая абарона ад усёй гэтай халодна-мокрай, як кандэнсат на сценах, пошасці, якая наплыла, напаўзла на наша жыццё? Хто мая абарона? ААН? Амерыка? Еўропа?.. Не, ты мая абарона, адна-адзіная ты, мая маленькая, мая мужная дзяўчынка, якую мне трэба бараніць, мне атуляць, засланяць ад пошасці, а я не магу, не здольны гэтага зрабіць, бо не магу, не здольны адсюль выбрацца, мне патрэбна шапка-невідзімка, ты мне перадай яе ў сне, любая..."

– Да свайго 70-годдзя вы выдалі кнігу "Толькі вершы". Давайце завершым размову якімі-небудзь радкамі адтуль пра *"бліскавічныя імгненні быцця"*. Можа быць, у гэтых "бліскавічках" і крыецца тая жыццёвая мудрасць, пра якую я пыталася ў вас напачатку нашай размовы?

– У кнізе шмат вершаў з прысвячэннямі. Іх, мусібыць, болей, чым ва ўсіх маіх папярэдніх кнігах разам узятых. Чаму?..

Яўген Еўтушэнка, яшчэ адзін з маіх даўніх сяброў, якія, дзякуй Богу, засталіся, не так даўно напісаў: *"Я мир не делю на талантливых или бездарных, а на благодарных и неблагодарных"*.

Варта доўга пажыць на гэтым свеце хоць бы дзеля таго, каб зразумець, хто ў ім хто і што ў ім што.

На чалавечай удзячнасці трымаецца свет. На ўдзячнасці Богу, бацькам, родным, сябрам, блізкім, таму незнаёмцу, які на дарозе, дзе ты паслізнуўся, падхапіў цябе пад руку... На ўдзячнасці тым, хто падараваў табе шчасце любові, цуд кахання, радасць сяброўства, падзяляў твае святы і страты, дапамагаў табе і тваім родным, калі сам ты не мог ім дапамагчы. І калі насамрэч ёсць у свеце нешта такое, што называецца *жыццёвая мудрасць*, дык гэта яна.

Калі я выйшаў з турмы, мае сябры прыйшлі на мой дзень народзінаў. І Генадзь Бураўкін падараваў мне саламяную скрыпку. Сказаў, што выбраў яе ў падарунак не таму Някляеву, які палітыкай заняўся, а таму, які ў паэзіі застаўся. Які напісаў "Паланэз". І яшчэ сказаў, што, калі б я ўмеў іграць на скрыпцы, ён падараваў бы мне скрыпку звычайную, а паколькі не ўмею, дык выбраў у падарунак чароўную. Каб іграла сама.

Пакуль Генадзь быў, скрыпка маўчала. Калі яго не стала, аднойчы ўночы ціха-ціха, нібы ветрыку ў фортцы гукнулася, зайграла...

У адказ на гэтую музыку я напісаў верш, прысвечаны памяці Генадзя Бураўкіна. Гэта адзін з вершаў, якім пачынаецца кніга.



З Генадзем Бураўкіным. 19.06.2013 г.



З прафесарам Лонданскага ўніверсітэта Арнольдам Макміліным і Рыгорам Барадуліным. 2013 г.



З Васілём Быкавым у Чарнобыльскай зоне. 1986 г.



Вершы на стадыёне...



З Людмілай Някляевай, дочкамі Ілонай і Евай. 2015 г.

КАЛЫХАНКА

Па маёй ці тваёй,
не па нечай – па нашай віне
Беларусь, як чужая, у крэўнай сваёй старане.
І калі паміраe праз роспач і скруху паэт,
Ён не той пакідае, у якім нарадзіўся, сусвет.

Той сусвет быў Айчынай. Калыскай [illegible]
[illegible]

Баю-баю, баю-баю... [illegible]
[illegible]

СТОП-КРАН!

Улады забаранілі святочную вечарыну Някляева

Паэт, лаўрэат шматлікіх міжнародных прэмій, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі імя Янкі Купалы Уладзімір Някляеў падаў у Мінгарвыканкам заяўку на правядзенне літаратурных чытанняў у дзень свайго 70-годдзя.

"Уладзімір Някляеў – геній, – пісаў пра яго Рыгор Барадулін. [illegible]

[illegible]

Народная Воля
http://www.nv-online.info
8 ЛІПЕНЯ 2016 г.

РЕЙТИНГ

Нефтяные магнаты

США в настоящий момент опережают по объемам извлекаемой нефти Саудовскую Аравию и Россию, причем половина этого объема приходится на сланцевую нефть.

Такая оценка была составлена на основе новых данных консалтинговой компании Rystad Energy, которая выяснила, что в одном только Техасе имеется 60 миллиардов баррелей сланцевой нефти.

По оценкам Rystad, примерный общий объем запасов нефти в США (264 миллиарда баррелей) теперь превышает показатели ведущих стран-экспортеров нефти – Саудовской Аравии (212 миллиардов баррелей) и России (256 миллиардов баррелей).

У СУСЕДЗЯЎ

Варшава рыхтуе канцэрт, якога яшчэ не было

На вялікім канцэрце для ўдзельнікаў Сусветных дзён моладзі выступіць больш за 200 выканаўцаў з усяго свету.

Канцэрт «Вера, надзея, любоў» 21 ліпеня стане кульмінацыйнай артыстычнай падзеяй у сталіцы, якая завершыць знаходжанне пілігрымаў у Варшаве. «Канцэрт будзе выконвацца на розных мовах: польскай, італьянскай, французскай, англійскай... каб маладыя людзі маглі разам спяваць і разам праводзіць гэты час», – кажа адзін з арганізатараў **Анджэй Матусяк.**

ПРОИСШЕСТВИЯ

Смертельная пробка

В индонезийском регентстве Бребес на северо-западе острова Ява оценивают последствия катастрофичной дорожной пробки, в которой тысячи водителей провели, по разным данным, от 20 до 35 часов. Местная полиция уже подтвердила факт гибели 18 человек.

В гигантскую пробку попали участники дорожного движения, путешествующие из Джакарты в Тегал по платной дороге East Brebes. Главный врач регентства Шри Гунади Парвоко сообщил, что 12 пострадавших скончались от усталости, пятеро – во время произошедших в сутолоке аварий, еще в одном случае определить причину смерти не удалось.

К БАРЬЕРУ!

«В Гаагский трибунал его...»

Доклад независимой комиссии под председательством лорда Чилкота о действиях британского правительства при подготовке вторжения в Ирак в 2003 году всколыхнул страну. Оказывается, Лондон ввязался в войну, не исчерпав всех возможностей для поиска мирного решения.

Тони Блэр, который в то время возглавлял Кабинет министров, принес свои извинения и заявил, что готов нести всю ответственность за это решение. В докладе говорится, что он втянул страну в войну, руководствуясь ложными данными разведки о наличии у Саддама Хусейна оружия массового уничтожения. При этом, правда, подчеркивается, что Блэр не знал тогда об ошибке спецслужб.

"Это Тони Блэра должен судить за военные преступления Гаагский трибунал", – говорит Валери О'Нил, мать погибшего в Ираке солдата. Такого мнения придерживаются многие британцы, потерявшие близких в той войне.

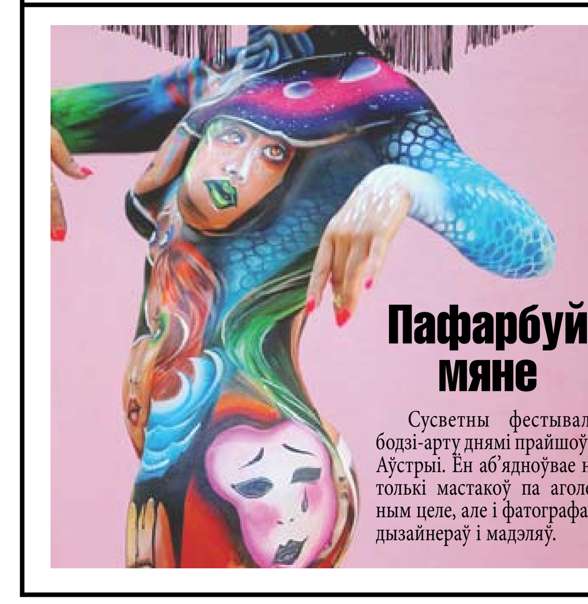
В ходе иракской кампании Великобритания потеряла 179 военнослужащих.

СТОП-КАДР



Самыя прыгожыя балельшчыцы на «Еўра-2016»

Хто яны? Італьянкі ці харваткі? А можа, полькі? Не так гэта важна, галоўнае – яны ўпрыгожылі футбольны чэмпіянат!



Пафарбуй мяне

Сусветны фестываль бодзі-арту днямі прайшоў у Аўстрыі. Ён аб'ядноўвае не толькі мастакоў па аголеным целе, але і фатографаў, дызайнераў і мадэляў.



Яркае свята

Жанчыны моляцца з выпадку свята Ід аль-Фітр, якое адзначаюць мусульмане па заканчэнні посту ў месяц рамадан.

Reuters.

ЧУЛІ?

Польшча часова вяртае памежны кантроль на мяжы Шэнгенскай зоны

З 4 ліпеня да 2 жніўня Польшча часова вяртае памежны кантроль на мяжы Шэнгенскай зоны. Гэта звязана з правядзеннем саміту NATO ў Варшаве і Сусветных дзён моладзі ў Кракаве.

Цягам бліжэйшага месяца кожны, хто перасякае мяжу Польшчы з заходнімі і паўднёвымі суседзямі, абавязаны паказаць пашпарт і быць падрыхтаваным на рэстрыктыўны кантроль. «Някіх шлагбаумаў не будзе», – супакойвае прэс-сакратар памежнай варты Агнешка Гольяс.

"Мы не вяртаемся да сітуацыі, якая была перад далучэннем Польшчы да зоны Шэнген. Кантроль будзе праводзіцца ўразбіўку, гэта значыць, што мы павінны падрыхтавацца да кантролю, аднак не кожны, хто перасякае мяжу, будзе правярацца", – кажа яна і тлумачыць, што ў адпаведнасці з распараджэннем міністра ўнутраных спраў вызначана 285 памежных пераходаў, у тым ліку 250 на сухапутнай мяжы.

У нас ёсць гэтак званыя «шэнген-аўтобусы»: гэта мабільныя КПП – мікрааўтобусы, абсталяваныя тэхнікай з доступам да базы дадзеных, якая дапамагае правесці памежны кантроль па-за кантрольна-прапускнымі пунктамі.

Кантроль будзе праводзіцца на ўсіх рэйсах, і пасажырам трэба лічыцца з тым, што, нягледзячы на тое, адкуль яны прыедуць, на мяжы іх будуць прасіць паказаць пашпарт, візы і іншыя дакументы, якія пацвярджаюць права на ўезд і знаходжанне на тэрыторыі Польшчы.

ПЕРСОНА



Николай РУДКОВСКИЙ:

«Три дня съемок – и у тебя месячная зарплата»

Как известный драматург спасался от наводнения на острове Шри-Ланка?
Кто пригласил его сниматься в голливудских фильмах?
Почему он был вынужден придумывать рекламу презервативов?
На эти и другие вопросы "Народной Воле" ответил драматург и креативный редактор радио Unistar Николай Рудковский.

«Идя по ночному Рио-де-Жанейро, чувствовал себя спокойно: как будто вечером гуляю по Немиге»

– Николай, ваши пьесы ставились...

– ...в 10 странах мира (Беларусь, Россия, Украина, Грузия, Латвия, Польша, Италия, Хорватия, Франция, США).

– Обывательский вопрос: вы получаете за показы авторские отчисления?

– С каждым театром я договаривался по-разному. Где-то мне платили один раз за постановку. В России идут отчисления с каждого показа. В Италии мне объяснили, что у театра маленький бюджет, поэтому они готовы принять меня на неделю, оплатить питание, проживание и организовать культурную программу. Этим они меня и покорили *(смеется)*.

– О ваших путешествиях с целью увидеть памятники Всемирного наследия ЮНЕСКО уже ходят легенды. Как родилась такая идея?

– Обычно турфирмы навязывают тебе свой взгляд на страну или регион. Хотелось путешествовать самостоятельно, но чтобы маршрут был продуман, чтобы существовала какая-то система. Например, можно посещать все музеи. А можно – объекты ЮНЕСКО. Еще не было ни одного памятника, который бы меня разочаровал. На данный момент в моей коллекции 312 объектов.

– Какая поездка показалось самой экстремальной?

– Наверное, самая последняя по времени – в Бразилию. Хотя экстремальной она оказалась больше психологически. Очень многие меня пугали: мол, там никто не знает английского, все разговаривают только на португальском. Да еще кругом сплошная преступность! Я прилетел в Бразилию один и пошел искать гостиницу. Идя по ночному Рио-де-Жанейро, чувствовал себя спокойно, как будто вечером гуляю по Немиге. Идешь мимо парка, а там спят местные жители. За забором скачут какие-то крысы. Потом оказалось, что это горбатые зайцы – агути. За все время путешествия ни с каким криминалом я не сталкивался.

– Но ведь какие-то форс-мажоры во время путешествий случаются?

– Чаще всего мелкие. Например, однажды в Испании мы с друзьями совершенно забыли о бензине. Когда он закончился, никаких емкостей у нас не было. Допили минеральную воду и с бутылкой из-под нее пошли в соседнюю деревню. Там работала автомастерская. Добрые люди из последней канистры налили нам в эту бутылку немного бензина.

В африканской Намибии в кромешной тьме мы случайно сбили машиной какое-то животное – шакала или зайца. Видя свет фар, животные бегут на него. Но из машины мы не выходили посмотреть на нашу жертву, так как из мрака может напасть какой-нибудь гепард.

Были погодные форс-мажоры. Так, из-за исландского вулкана задержался мой рейс в Канаду. А в Шри-Ланке пошли ливни. Мы приходим на железнодорожный вокзал и узнаем, что все маршруты отменены, потому что пути затоплены. Нам посоветовали сдать билеты и бежать на автовокзал, потому что автобусы еще ходят. Ехали долго через затопленные дороги, переправлялись через бурлящие реки – и в конце концов добрались до пункта назначения.

«После августа 1998 года, когда в России случился дефолт, зарплата актера была 25–30 долларов»

– Вернемся к разговору о постановках ваших пьес. Спрошу напрямую: можно ли жить исключительно за деньги от отчислений? Как-то в кулуарах Андрей Курейчик говорил мне, что это нереально.

– Смотря как жить. Если скромно – то можно. Если шиковать, то нет.

– Ваши пьесы начали ставиться в "нулевые". А как люди театра выживали в 1990-е? Недавно Ирина Дубашинская, дочь знаменитого купаловского актера Павла Дубашинского, рассказывала, что в это время ее семья жила в нищете.

– Да, я тоже чувствовал эту нищету, когда работал в Русском театре. После августа 1998 года, когда в России случился дефолт, зарплата актера была 25–30 долларов.

– Как выживали актеры?

– Мои ровесники и актеры постарше из Купаловского, театра им.Горького, ТЮЗа, Театра-студии киноактера подрабатывали на рынках, ездили за товарами в Польшу, в Россию. Называть их фамилии не буду, вдруг обидятся. Кто-то уходил в бизнес, как актер Юрий Лесной.

Как еще зарабатывали? Новогодними елками, выступлениями в клубах, сьемками в кино. В 1990-е годы на "Беларусьфильме" снимались российские фильмы, а также некоторые малобюджетные голливудские фильмы класса "В". Режиссером и продюсером последних был Менахем Голан. Он начинал в Израиле, потом приехал в США, где основал свою кинокомпанию. Киностудия "Беларусьфильм" ему очень нравилась как площадка. Да и денег на зарплаты уходило немного. Ведь только в 2000-е годы белорусским актерам стали платить нормальные деньги в кино. Конечно, не такие гонорары, как российским звездам, но все же... В 1990-е за один съемочный день в кино я мог получить 10 долларов. Конечно, это копейки. Но три дня – и у тебя месячная зарплата.

– По образованию вы актер?

– По первому образованию я филолог, в 1992 году закончил филфак БГУ. В школе мне работать не хотелось. Предложили поступать в аспирантуру. Но я представил, что закончу ее и буду стоять в костюмчике за кафедрой и рассказывать о белорусской литературе... Понимаете, тогда за окном бурлила совершенно другая жизнь и заниматься преподаванием было мне не интересно.

Поэтому я решил получить второе высшее образование в Университете культуры по специальности "режиссер". Меня отправили на прослушивание, после которого согласились взять сразу на третий курс (с условием до Нового года сдать экстерном все экзамены). В то время у нас была обязательная практика, которую я проходил в театре имени Горького. Борис Луценко как раз успел прочесть мои первые пьесы и предложил остаться в театре на ставке артиста. Я играл в спектаклях, работал помощником режиссера, выполнял литературную работу. Так в репертуаре театра появилась моя инсценировка по произведениям Шницлера и Блока "Пьеретта".

«Сценарии для рекламы – хороший мозговой штурм»

– В конце 1990-х вы сами ушли из театра.

– Тогда очень сильно упали зарплаты. Кроме того, в какой-то момент в театре мне стало неинтересно. Сначала я немного проработал на "Радио-стиль". Когда в декабре 2000 года создавался Unistar, вместе с частью команды перешел туда. Радио – это совершенно иные возможности, в том числе финансовые и в части личной свободы. Я мог уходить в отпуск когда хочу, а не как в театре – в августе вместе со всей труппой. Радио – совершенно другая деятельность, которая только дала импульс для написания пьес.

– Кем вы работали на радио Unistar?

– В разные годы радиоведущим, музыкальным редактором, креативным редактором.

– С первыми двумя должностями все понятно. А за что отвечает креативный редактор?

– За креатив! В том числе и за рекламу.

– Что рекламировали?

– Да все, что можно рекламировать. Мебель, автомобили, путевки, еду, одежду, обувь, даже презервативы.

– Помните сценарий?

– Да. Это был очень короткий ролик в духе Маяковского: «Презервативами я пользуюсь только за то, что лекарства гораздо дороже».

– Мне всегда казалось, что создание пьес – это высокое искусство. А тут совершенно конкретная рыночная профессия.

– Рекламный радиоролик – это тоже мини-пьеса. Там есть своя завязка, кульминация и развязка. И всю историю с сюжетом и характерами надо вместить в 15 секунд. И ежедневное написание сценариев для рекламы – это хороший мозговой штурм.

– Чем сейчас занимается драматург Рудковский?

– В следующем году будет отмечаться 500-летие с того дня, как Франциск Скорина напечатал первую книгу на старобелорусском языке. Республиканский театр белорусской драматургии объявил конкурс на создание пьесы о первопечатнике, и я принимаю в нем участие.

Когда я начал изучать исторические материалы, оказалось, что события 500-летней давности и современность не сильно-то и отличаются. Тогда на востоке Беларуси и Украины шли войны с Московским княжеством, теперь война идет на Донбассе. Тогда беженцы и эмигранты, сейчас та же ситуация. Тогда в Европе свирепствовала чума и была завезена эпидемия сифилиса, теперь лихорадка эбола, птичий грипп, СПИД. Тогда не всегда была возможность заниматься своим делом на родине (к примеру, Скорина печатал книги в Праге). Увы, схожая картина иногда наблюдается и теперь. Тогда была борьба с инакомыслием (книги Скорины сожгли в Москве). В современных СМИ действует похожая практика 500-летней давности.

Денис МАРТИНОВИЧ.

КОРОТКО

Санкции против Ким Чен Ына

При его правлении миллионы северокорейцев подвергаются невыносимой жестокости, заявило Министерство финансов США. К этому добавляются убийства без суда и следствия, принудительный труд и пытки.

Санкции, которые также распространяются на других членов политического руководства КНДР, касаются недвижимости и других активов, которые находятся в юрисдикции американского правосудия. В частности, ограничительные меры введены против бывшего министра народной безопасности Цой Бу Ира, а также одного из советников правительства.

Совет Безопасности ООН 2 марта 2016 года единогласно проголосовал за введение самых жестких за 20 лет санкций в отношении КНДР из-за ядерных и ракетных испытаний, регулярно проводимых Пхеньяном.

Северная Корея находится практически в полной международной изоляции. Эта страна принадлежит к числу самых авторитарных и отгороженных от окружающего мира.

Французский манифест против «диктатуры ислама»

Интеллектуалы Франции опубликовали манифест с требованием защитить Французскую Республику от исламизма. Особо их беспокоит новая стратегия религиозных фанатиков.

В конце марта 2016 года министр по делам городов, молодежи и спорта Франции **Патрик Каннер** выступил с сенсационным заявлением: во Франции есть около 100 городских районов, сравнимых с брюссельским кварталом Моленбек. Именно в нем проживали некоторые из джихадистов, устроивших в ноябре 2015 года теракты в Париже, в результате которых погибли 130 человек и около 350 получили ранения.

Сотня французских Моленбеков... То есть, по словам министра, 100 очагов «невиданной концентрации бедности, безработицы и мафиозной системы теневой экономики».

Сенсационным стало даже не само сообщение: французы уже не раз слышали подобные заявления. Неожиданным было, что в таком тоне высказался представитель правящих социалистов, до сих пор весьма сдержанных в своих оценках.

Авторы манифеста выражают беспокойство не только в связи с ростом физического насилия. Не в меньшей степени их тревожат случаи, когда в отношении критиков ислама инициируются судебные процессы. Речь идет, по их словам, о настоящей «юридической войне».

Грузия–США: меморандум о военном сотрудничестве

Документ, подписанный в Тбилиси государственным секретарем США **Джоном Керри** и премьер-министром Грузии **Георгием Маргвелашвили,** предусматривает в том числе предоставление грузинской стороне возможности покупать американские оборонительные вооружения.

В ходе визита Керри в Тбилиси подписано также соглашение о расширении сотрудничества в сфере образования.

Выступая на совместной пресс-конференции с грузинским премьером, Джон Керри заявил, что США ценят вклад Грузии в «афганскую операцию» и поддерживают ее «евроатлантические устремления».

По словам главы американской дипломатии, положение Бухарестского меморандума НАТО о том, что Грузия станет членом союза, будут выполнены в будущем. Пока что выполнению этого положения, по оценке главы американской дипломатии, «мешают события в Украине и в Сирии».

Россия–НАТО

Совет Россия–НАТО проведет встречу в штаб-квартире НАТО в Брюсселе 13 июля. Главной темой станет обострение кризиса на востоке Украины. На совете обсудят кризис «внутри и вокруг Украины» и необходимость полного выполнения Минских соглашений.

Заморожены активы экс-президента Аргентины

Суд в Буэнос-Айресе принял решение заморозить активы бывшего президента Аргентины Кристины Фернандес де Киршнер, которую обвиняют в мошенничестве.

Киршнер обвиняется в том, что в последние месяцы своего президентства она манипулировала центральным банком Аргентины, чтобы искусственно поддержать курс аргентинского песо. По указанию Киршнер регулятор якобы продавал доллары США на срочном рынке по заниженной цене в ущерб финансовой системе страны.

Сама бывшая глава государства отвергает все обвинения. После судебного заседания в среду она назвала возбужденное против нее дело политическим заговором, организованным новым правительством страны.

На прошлой неделе полиция Аргентины провела обыски в нескольких офисах и квартирах, принадлежащих семье Киршнер.

БОМОНД



Оксана Волкова вместе с Дмитрием Хворостовским записывает диск

Недавно заслуженная артистка Беларуси Оксана Волкова вместе со всемирно известным баритоном Дмитрием Хворостовским побывала в Каунасе. Совместное фото Оксана выложила на своей странице в одной из социальных сетей.

У Оксаны и Дмитрия есть опыт совместных выступлений: в знаменитом нью-йоркском театре «Метрополитен-опера» они вместе пели в спектакле «Риголетто» Джузеппе Верди. «Мне она очень нравится, Оксана очень музыкальная, у нее прекрасное звуковедение», – делал Хворостовский заслуженные комплименты белоруске.

«Народная Воля» поинтересовалась, на какой сцене артисты встретились в Литве.

– *Мы приехали в Каунас, чтобы записать диск «Риголетто» Верди,* – рассказала Оксана Волкова. – *Этот диск будет продаваться по всему миру, но пока, если честно, еще слишком рано об этом говорить. Там еще работы примерно на полгода: мастеринг, издательство и так далее.*

Напомним, что летом прошлого года врачи диагностировали у Дмитрия Хворостовского опухоль мозга. Артист рассказал, что прошел курс лечения.

«*Три месяца я сидел дома безвыездно*, – говорил Дмитрий журналистам. – *Каждый день занимался – это как молитва для меня, это обязательно. Час в день я занимался каждый день, в какой бы форме или состоянии ни был. И, конечно, самое главное, что спасает вообще в такой ситуации, – это рутина, жесткая рутина, дисциплина. Знаете, до своей болезни я как будто чувствовал, что должен заболеть: у меня появилась апатия, появилось очень черное восприятие мира, а не радость, не наслаждение своей работой. Я был очень уставший, пессимистичный и не любил уже жить. Как будто я это уже чувствовал. Поэтому естественно, когда начинаешь бороться с болезнью, начинаешь по-другому воспринимать жизнь и хочется выжить...*

Сейчас позади самые неприятные процедуры. А там посмотрим. Пока результаты первых анализов показали, что после лечения опухоль уменьшилась. И в общем я по своему состоянию вижу, что лучше стал себя чувствовать и способен работать».

Сегодня Хворостовский действительно лучше выглядит и лучше себя чувствует. Правда, друзья артиста об этом говорят осторожно, потому что рак – весьма непредсказуемая болезнь.

Кстати, выступления Дмитрия Хворостовского плотно расписаны аж до апреля следующего года!

Марина ВИШНЕВСКАЯ.

Народная Воля http://www.nv-online.info 8 ЛІПЕНЯ 2016 г.

134 гады мінула з дня нараджэння Янкі Купалы

Жыве Прарок і будзе жыць!



Ён прыйшоў у гэты свет чароўнай купальскай парой, калі беларусы на вяршыні лета спрадвеку ладзяць непаўторнае, прыгожае свята агнявістай радасці і кахання, шукаюць на шчасце казачную папараць-кветку, пускаюць вянкі па вадзе, скачуць парамі праз вогнішча, варожаць на лепшую будучыню.

Хлопчык, народжаны 134 гады таму пад купальскія песні, стаў паэтам і ўзяў сабе імя ад роднай зямлі – Янка Купала.

Імя беларускага Прарока, несмяротнага Песняра і найвялікшага сына Бацькаўшчыны – святое для кожнага з нас. Усё жыццё ён шукаў кветку шчасця і волі для народа, нёс у сэрцы і выліваў у сваім паэтычным слове боль і беды дарагіх землякоў, увасабляў іх надзеі на светлую зорку над галавой. Гэта яго вокліч "Жыве Беларусь!" ніколі не сціхае ў нашых душах. Гэта яго то пяшчотныя, то гнеўныя песні кранаюць да слёз ужо нямала пакаленняў. Усё, што дорага нам і што пячэ сэрца, стане такім жа блізкім і незаменным нашым нашчадкам, пакуль будзе трымацца планета Зямля. А значыць, жыве і будзе жыць беларускі Прарок на вякі вечныя!

Сёння мы нагадваем толькі адзін верш, напісаны вялікім Празорцам 109 гадоў таму. Але ён такі ж актуальны, гарачы і таксама хвалюе, як і тады, бо напісаны не чарніламі – крывёю сэрца аб самым хвалюючым – лёсе роднага слова.

Янка КУПАЛА

Ворагам Беларушчыны

Чаго вам хочацца, панове?
Які вас выклікаў прымус
Забіць трывогу аб тэй мове,
Якой азваўся беларус?

Чаму вам дзіка яго мова?
Паверце, вашай ён не ўкраў,
Сваё ён толькі ўспомніў слова,
З якім радзіўся, падрастаў.

Цяпер і вы загаварылі,
З апекай выйшлі, як з зямлі;
А што ж дагэтуль вы рабілі?
А дзе ж дагэтуль вы былі?

Ваш брат і цёмны, і галодны;
Хацінка свой зжывае век;
І век не знаў ён дум свабодных,
І крыўдзіў свой брат – чалавек.

Вам страшна нашай слёзнай песні
І жальбы страшна вам глухой?
Вам жудка сонца напрадвесні?
Мілей вам холад з цемнатой?

А што ж вам беларус такога
Пасмеў зрабіць, пасмеў сказаць?
Эх, трэба ўчыць яшчэ вас многа,
Як свайго брата шанаваць!

Эх, кіньце крыўдамі карміцца, –
Кожны народ сам сабе пан;
І беларус можа змясціцца
Ў сям'і нялічанай славян!

Напасцю, лаянкай напраснай
Грудзей не варта мазаліць!
Не пагасіць вам праўды яснай:
Жыў беларус і будзе жыць!

Не столькі "хамскія" натуры
На карках вынеслі сваіх!
І свіст даношчыкаў пануры,
Паверце, не запудзіць іх!

К свабодзе, роўнасці і знанню
Мы працярэбім сабе след!
І будзе ўнукаў панаванне
Там, дзе сягоння плача дзед!

1907.

ПАМЯЦЬ

Княгіня можа вярнуцца ў Беларусь…



Нашчадкі Марыі Магдалены РАДЗІВІЛ намагаюцца перазахавання яе парэшткаў у Беларусі. З гэтай місіяй прыехалі на радзіму продкаў прадстаўнікі роду Радзівілаў Шыдлавецкай лініі, якіх раней называлі "графамі на Шыдлоўцы і Паланечцы", – Мацей і Мікалай РАДЗІВІЛЫ.

Паводле іх слоў, гэта лагічна, каб парэшткі княгіні былі тут, бо "*Магдалена была самай "беларускай" з роду Радзівілаў*". Сапраўды, Марыя Магдалена Радзівіл, якая паходзіла з роду **Завішаў**, была самай вядомай мецэнаткай беларускай культуры пачатку XX стагоддзя. На тытульным аркушы зборніка вершаў **Максіма Багдановіча** "Вянок" быў надрукаваны герб Завішаў – "Лебедзь". Гэта была своеасаблівая падзяка мецэнатцы за фінансаванне ад выдаўцоў **Вацлава Іваноўскага** і **Івана Луцкевіча**.

Жыццё Марыі Магдалены было няпростым. Нарадзілася яна 8 ліпеня 1861 года ў Варшаве. Але дзяцінства яе прайшло ў родавых маёнтках Жарноўцы і Кухцічы Ігуменскага павета. Бацька, граф Завіша-Кіжгайла, быў вядомым археолагам і этнографам. Гэта ён прывіў сваім дочкам любоў да Радзімы. У доме заўсёды размаўлялі па-беларуску. Ад першага шлюбу Магдалена нарадзіла дачку. Аўдавела яна ў 1895 годзе. А ў 1906 годзе яна пабралася шлюбам з Мікалаем Радзівілам, які быў маладзейшы за яе на 19 гадоў. Можна ўявіць, чаго гэта каштавала жанчыне ў тую эпоху. Натуральна, польскае грамадства не прыняла гэты шлюб і адвярнулася ад маладажонаў. Тады яны пераехалі з Варшавы ў Беларусь. Муж захапіўся збіраннем фальклору. Марыя Магдалена прыкладала шмат намаганняў для падрыхтоўкі нацыянальных кадраў. У сваіх вёсках Кухцічы, Каменка і Узда адчыніла і фінансавала беларускія школы. Заснавала таварыствы цвярозасці. Дапамагала грашыма студэнтам Віленскага і іншых універсітэтаў. Устанавіла для іх некалькі стыпендый. Дапамагала бібліятэцы беларускага гуртка пры Духоўнай акадэміі ў Пецярбургу. Падтрымлівала матэрыяльна беларускіх католікаў. Аказала фінансавую дапамогу для будаўніцтва трох будынкаў інтэрната семінарыстаў у Вільні. У 1917 годзе Магдалена Радзівіл перадала сваё дыяментавае кальe на заснаванне беларускай грэка-каталіцкай калегіі ў Рыме.

Аднак галоўнае, чым вызначылася Марыя Магдалена ў гэты час, была падтрымка першых перыядычных беларускіх выданняў. Яна апекавала выдавецтва «Загляне сонца ў наша ваконца» ў Пецярбургу, Беларускае выдавецкае таварыства ў Вільні, «Нашу Ніву», каталіцкі клерыкальны часопіс «Bielarus», які выходзіў на лацінцы, іншыя выданні. Аказвала ўсебаковую дапамогу творчай моладзі. За яе грошы былі надрукаваны першыя кнігі **Максіма Багдановіча**, **Канстанцыі Буйло** і іншых пачаткоўцаў.

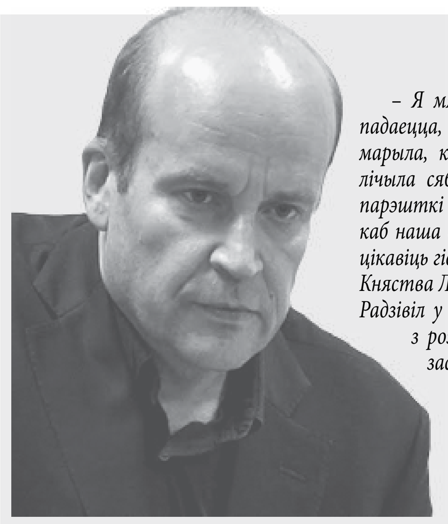
Падтрымлівала Марыя Магдалена і літоўскіх католікаў. У 1912 годзе для іх у Лондане быў пабудаваны касцёл. Праўда, з умовай – «каб ім не карысталіся палякі». Яе любімы муж усяляк дапамагаў ёй.

Усё змяніла Першая сусветная вайна. Мікалай Радзівіл ваяваў у царскім войску і загінуў на франтах Усходняй Прусіі ў 1914 годзе… Дом Магдалены ў Мінску і палац у Кухцічах з 1915 года па 1918-ы сталі месцамі сустрэч **Рамана Скірмунта**, **Вацлава Іваноўскага**, **Аляксандра Уласава**, **Івана** і **Антона Луцкевічаў**. Марыя Магдалена падтрымлівала іх усіх маральна і матэрыяльна. У 1915 годзе яна стала ганаровым сябрам Цэнтральнага камітэта Літвы па справе дапамогі інвалідам вайны. Яна абвясціла сябе грамадзянкай **Беларускай Народнай Рэспублікі**, а напрыканцы 1918 года перад самым прыходам Чырвонай Арміі выехала ў Варшаву. У 1919 годзе савецкія ўлады адмовілі ёй ва ўездзе ў краіну, і больш ніколі яна не змагла вярнуцца на сваю Радзіму.

Марыя Магдалена выношвала ідэю выпрацоўкі канцэпцыі, якая магла б прывесці да ўтварэння уніі паміж беларускімі і польскімі землямі. Аднак палякам гэта ідэя прыйшлася не даспадобы. Пасля гэтага Марыя Магдалена вырашыла канчаткова парваць з Польшчай. У 1922 годзе яна перабралася ў Літву і пасялілася ў Коўна. Літоўскі ўрад за дабрачынную і фундатарскую дзейнасць узнагародзіў Магдалену ордэнам "Вялікі крыж Гедзіміна". Потым былі Германія, а пасля таго, як на пачатку 30-х гадоў Баварыю ахапіў фашысцкі рух, яна перабралася з дачкой у Швейцарыю. Там яна спыніла свой выбар на кляштары дамініканак у горадзе Фрыбург, вядомым жорсткасцю свайго статута. Аднак і там яна працягвала фінансаваць беларускія арганізацыі, якія знаходзіліся ў Польшчы. У 1935 годзе яна здзейсніла акцыю, якая выклікала выбух незадавальнення і крытычных заўваг у асяродку польскай арыстакратыі: на свае грошы пабудавала ў Варшаве дзве школы для яўрэйскіх дзяцей.

Памерла Магдалена 6 студзеня 1945 года. Сёлета адзначаецца 155 год з дня яе нараджэння.

Сёння, у эпоху мабільных камунікацый, нават цяжка ўявіць сабе, як у тыя часы адзін чалавек здолеў столькі зрабіць!



Мацей РАДЗІВІЛ сказаў "Народнай Волі":

– Я мяркую, што перавезці сюды парэшткі Магдалены цалкам магчыма. Мне падаецца, што яна марыла тут жыць і тут памерці. Яна не была палітыкам, але марыла, каб Беларусь была незалежнай і дэмакратычнай краінай. Усё жыццё яна лічыла сябе грамадзянкай Беларусі. Нашчадкі Магдалены таксама хочуць, каб яе парэшткі былі пахаваны тут. Я ўдзельнічаю ў гэтым, бо для мяне вельмі важна, каб наша сям'я ўмацоўвала сувязь з Беларуссю. Я тут сустрэў шмат беларусаў, якіх цікавіць гісторыя роду Радзівілаў, якая традыцыйна была звязана з гісторыяй Вялікага Княства Літоўскага. Канешне, мне б не хацелася, каб вяртанне парэшткаў Магдалены Радзівіл у Мінск выклікала нейкія канфлікты ці непаразуменні, таму я буду раіцца з рознымі людзьмі. Калі ёсць нейкія перашкоды, то тады няхай яе парэшткі застаюцца там, дзе яны зараз ёсць, – у швейцарскім Фрыбургу.

Як бы там ні было, але перамовы вядуцца, і, калі яны вырашацца станоўча, парэшткі нашай славутай землячкі перазахаваюць у касцёле Святых Сымона і Алены. Магдалена Радзівіл, дарэчы, жыла ў суседнім доме, які захаваўся да нашых часоў.

Любоў ЛУНЁВА.

ДУХОЎНЫ СКАРБ

150 пытанняў і адказаў з гісторыі Беларусі

(Працяг. Пачатак у №№3–20, 22, 24, 26–34, 36–39, 41–51.)

126. Як усталёўвалася таталітарная сістэма ў БССР?



Камсамольцы здымаюць званы з царквы (вёска Саламарэчча пад Мінскам, былы Заслаўскі раён). Замест царквы будзе клуб. Здымак канца 1920-х гадоў.

Таталітарнай сістэмай называецца такі лад, пры якім дзяржава мае ўсеагульны, «татальны» кантроль над усімі сферамі грамадскага жыцця.

Характэрная рыса таталітарных дзяржаў – панаванне ў іх адной палітычнай арганізацыі. Аднапартыйнасць у БССР (як і ў СССР увогуле) усталявалася пасля 1922 года, калі ў асяроддзі найбуйнейшай апазіцыйнай бальшавікам партыі эсэраў прайшлі масавыя арышты. Паступова камуністычная партыя страціла рысы грамадскай арганізацыі і стала своеасаблівай часткай дзяржаўных структур: партыйныя мерапрыемствы ўскосна ці наўпрост фінансаваліся з дзяржаўнага бюджэту, пастановы партыйных органаў былі абавязковыя для ўсіх дзяржаўных устаноў, а камуністычная ідэалогія стала афіцыйнай.

Неадлучная асаблівасць таталітарызму – жорсткая цэнзура, якая поруч з забаронай апазіцыйных выданняў з'яўляецца выпрабаваным інструментам задушэння свабоды слова і інфармацыі. Яна была ўведзена бальшавікамі неўзабаве пасля захопу ўлады і праіснавала да пачатку 1990-х гадоў.

Барацьбой з іншадумствам, якім лічылі любую нязгоду з афіцыйна вызначаным кірункам грамадскага развіцця, займаліся спецслужбы, што ажыццяўлялі палітычны вышук. Асабліва масавай гэтая барацьба была ў 1930-х гадах, іншадумства разглядалася як контррэвалюцыйная дзейнасць і каралася смерцю. Калі доказы следчых былі недастатковыя для суда, прысуд выносіўся з дапамогаю пазасудовых органаў – «троек», «двоек», трыбуналаў, калегій. Вынішчалі не толькі палітычных апазіцыянераў. Адным з галоўных ворагаў камуністычнай улады было духавенства. Свабоду сумлення бальшавікі трактавалі як свабоду весці атэістычную прапаганду сярод насельніцтва.

Ужо ў першай палове 1930-х гадоў прайшло фактычнае адзяржаўленне грамадскіх арганізацый. Дазваляліся толькі тыя, якія ў сваіх статутах прадугледжвалі дапамогу дзяржаве ва ўсталяванні сацыялізму. Кіраўнікі буйных арганізацый падбіраліся партыйнымі органамі, уваходзілі ў партыйна-дзяржаўны наменклатурны спіс.

Грамадзяне БССР не мелі права свабодна мяняць месца свайго жыхарства. У 1932 годзе была ўведзена прапіска. Таталітарная сістэма ў БССР была закрытая: выезд за межы СССР, часткай якой з'яўлялася наша краіна, для абсалютнай большыні грамадзян да пачатку 1990-х гадоў забараняўся.

Таталітарная сістэма ў СССР прадугледжвала развіццё толькі адной нацыі, на аснове якой стваралася «новая гістарычная супольнасць» – савецкі народ. Беларусі тут адводзілася роля своеасаблівага палігона. Вынікі гэтага эксперымента ўражваюць: катастрафічна звузілася ўжыванне беларускай мовы, для сотняў тысяч беларусаў сталі звычайнымі гістарычная бяспамятнасць і абыякавасць да лёсу сваёй нацыі.

Вельмі негатыўна на духоўным развіцці беларусаў адбіўся жорсткі дзяржаўна-партыйны кантроль за дзейнасцю творчай інтэлігенцыі. Формы гэтага кантролю былі розныя – ад подкупу шляхам стварэння матэрыяльных ільгот да фізічнага вынішчэння непакорлівых.

Савецкая таталітарная сістэма мела сваю адметнасць: яна поўнасцю кантралявала эканамічнае развіццё, вынікам чаго стала ўмацаванне бюракратычнага апарату. Падвышэнне дабрабыту людзей было другараднай задачай, іх заклікалі да сціплага існавання ў імя вялікіх ідэй ці будучых даброт. Чынавенства займалася размеркаваннем таго, што стварылі людзі сваёй штодзённай працай. Але паколькі патрэбы значна перавышалі магчымасці іх задавальнення, тыя, хто меў дачыненне да размеркавання, атрымлівалі больш за астатніх.

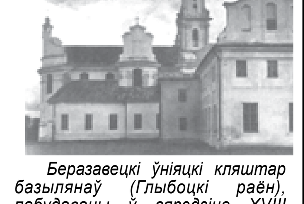
Размеркавальная сістэма, пабудаваная на дзяржаўнай уласнасці, не заахвочвала людзей да плённай працы. Шырока распаўсюджвалася практыка прымусовай працы. Спецыяльна дзеля гэтага была створана сістэма ГУЛАГу, уведзены жорсткія пакаранні за парушэнне працоўнай дысцыпліны. Да кантролю за выкананнем вытворчых планаў далучаліся спецслужбы.

Эканоміка Беларусі, у значнай ступені скіраваная «на вайну», сталася важным прыдаткам ваенна-прамысловага комплексу СССР. Бальшавіцкае імкненне да сусветнага панавання падавалася ў выглядзе «непазбежнасці сусветнай рэвалюцыі», «пашырэння сацыялістычнага лагера» і т.п.

Таталітарызм у СССР усталёўваўся ў форме «культу асобы», спачатку Леніна–Сталіна, затым Хрушчова, Брэжнева, Гарбачова. Жаданне надаць савецкай сістэме дэмакратычнае аблічча прывяло да «перабудовы», якая вызначыла пачатак разбурэння таталітарных рэжымаў у большай частцы сацыялістычных краін.

Трэба адзначыць, што таталітарная сістэма ў Беларусі ўкаранілася больш трывала, чым у іншых рэспубліках СССР. Працэс «перабудовы» тут (пад прыкрыццём нібыта «барацьбы з карупцыяй») фактычна быў накіраваны на яе ўмацаванне праз увядзенне аўтарытарнага кіравання, прэзідэнцкай «вертыкалі», праз павелічэнне колькасці міліцыі, праз дзяржаўную манапалізацыю сродкаў масавай інфармацыі і адмову ад эканамічных рэформаў.

127. Якія пласты беларускага народа найбольш пацярпелі ад камуністычнага тэрору?



Беразавецкі ўніяцкі кляштар базылянаў (Глыбоцкі раён), пабудаваны ў сярэдзіне XVIII стагоддзя ў стылі віленскага барока. Захаваўся да нашага часу, акрамя царквы, якую знішчылі блізу 1960 года. У 1939 годзе, пасля далучэння Заходняй Беларусі да БССР, у гэтым кляштары зрабілі турму НКВД.

Такія ж турмы былі адчынены ў Вільні, Берасці, Слоніме, Ваўкавыску, Ашмянах, Гайнаўцы, Сямятычах, Валожыне, Пінску, Вілейцы, Лідзе ды іншых месцах. У 1941 годзе, як пачалася вайна, амаль усіх вязняў з гэтых турмаў пазабівалі: адных – на месцы, другіх – па дарозе на ўсход. Канваіры кіраваліся загадам, які падпісалі П.Панамарэнка і Л. Цанава: "в случае невозможности обеспечить охрану контингента – расстреливать на месте".

У бальшавіцкай ідэалогіі рэпрэсіі супраць "класавых ворагаў" займалі адно з галоўных месцаў. Гвалт для дыктатуры пралетарыяту быў проста неабходны. На думку Леніна, толькі з дапамогай «узброеных рабочых» магчыма ажыццяўляць сацыяльнае развіццё, дзеля чаго можна праліць і «мора крыві».

Рэпрэсіі пачаліся амаль з першых месяцаў існавання савецкай дзяржавы. У 1917–1921 гадах яны былі накіраваны галоўным чынам супраць «класавых ворагаў», якія вызначаліся паводле сацыяльнага стану ці партыйнай прыналежнасці. У Беларусі, дзе з прычыны нямецкай і польскай акупацыі савецкая ўлада ўсталявалася значна пазней, чым у Расіі, галоўны ўдар быў накіраваны супраць дзеячаў Беларускай Народнай Рэспублікі, праваслаўных і каталіцкіх святароў, сябраў партыі беларускіх эсэраў.

Пастановай ВЦИК (Усесаюзны цэнтральны выканаўчы камітэт) ад 11 красавіка 1919 года ўва ўсіх губернскіх гарадах ствараліся «канцэнтрацыйныя лагеры» на 300 месцаў. У сталіцы Беларусі такі лагер быў арганізаваны ў жніўні 1920 года.

Але сапраўды масавымі рэпрэсіі сталіся ў 1930-х гадах. У 1930–1934 гадах у асноўным вынішчалася заможнае сялянства або тыя, хто аказваў супраціў утварэнню калгасаў. «Кулацкімі ідэолагамі» была названа значная частка беларускай навуковай і творчай інтэлігенцыі. Сотні тысяч сялян (паводле розных крыніц, ад 4 да 15 працэнтаў усяго беларускага сялянства) былі высланы ў папраўча-працоўныя лагеры, іх сем'і выселены за межы БССР.

Каб мець «падставу» для прыцягнення да крымінальнай адказнасці творчай і навуковай інтэлігенцыі Беларусі, органамі ГПУ НКВД у 1930 годзе былі сфабрыкаваны справы контррэвалюцыйных арганізацый – «Саюза вызвалення Беларусі», Беларускага філіяла «Працоўнай сялянскай партыі», у 1933–1934 гадах – «Беларускай народнай грамады», «Беларускага нацыянальнага цэнтра» ды іншых. Было асуджана на «перавыхаванне» ў папраўча-працоўных лагерах і выслана ў Сібір і Казахстан больш за тысячу чалавек: навукоўцы, пісьменнікі, настаўнікі, журналісты, выкладчыкі ВНУ.

У 1933–1934 гадах былі рэпрэсаваны практычна ўсе святары як каталіцкай, так і праваслаўнай канфесіі, а таксама царкоўныя актывісты, абвінавачаныя ў антысавецкай дзейнасці.

Шмат было асуджана і расстраляна гаспадарнікаў – кіраўнікоў і простых работнікаў розных галін гаспадаркі. Калі інтэлігенцыю, святароў, сялян абвінавачвалі ў асноўным па палітычных матывах, то гаспадарнікі «выкрываліся як шкоднікі». Па справах шкодніцтва ў сістэме Дзяржплана, жывёлагадоўлі, Трактарацэнтра, запалкавай прамысловасці ды іншых былі асуджаны тысячы людзей.

У 1935–1936 гадах была ажыццёўлена «ачыстка» мяжы БССР ад «патэнцыяльных» ворагаў. У «аддаленыя мясцовасці СССР» было выслана больш за 20 тысяч чалавек.

Найбольшы размах рэпрэсіі набылі ў 1937–1938 гадах. Беларусь была «ачышчана» ад «контррэвалюцыйных элементаў і шпіёнаў». Толькі пры «выкрыцці» гэтак званага «Аб'яднанага антысавецкага падполля» засудзілі больш за 2,5 тысячы чалавек, значная частка з іх расстраляна.

Тады ж правялі масавую акцыю па выкрыцці польскіх, нямецкіх і латышскіх «шпіёнаў». Было арыштавана блізу 23,5 тысячы чалавек, больш як 21 тысяча з іх расстраляна.

Рэпрэсіі 1938 года закранулі ўсе пласты грамадства, у тым ліку і арганізатараў гэтых рэпрэсій. Былі арыштаваны 99 сакратароў райкамаў са 101, больш за 50 старшыняў райвыканкамаў, сакратары ЦК КП(б)Б.

Усе гэтыя працэсы паўтараліся пасля далучэння ў 1939 годзе Заходняй Беларусі. Прыпыненыя вайною рэпрэсіі набылі там асаблівы размах у другой палове 1940-х гадоў у сувязі з правядзеннем татальнай калектывізацыі і працягваліся аж да 1953 года.

У выніку «праведзенай работы» ў Беларусі было ліквідавана найбольш дзейнае, працавітае і прадпрымальнае сялянства, практычна знішчана нацыянальная інтэлігенцыя, былі зачынены або зруйнаваны цэрквы і касцёлы.

Таццяна ПРОЦЬКА.

Тэксты да ілюстрацый падрыхтаваў Зміцер САНЬКО.

Народная Воля http://www.nv-online.info 8 ЛІПЕНЯ 2016 г.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 11 ИЮЛЯ

Беларусь 1
06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 23.40 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.40, 23.25 «Зона Х».
09.10 «Главный эфир».
10.20 «Гречанка». Сериал.
11.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.10, 13.10 «Русалка». Сериал.
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25, 16.35 «Сваты-4». Сериал.
17.40 «Последняя встреча». Сериал.
19.20 «Арена».
20.00 «Форум».
21.00 «Панорама».
21.45 «След». Сериал.
00.00 «День спорта».
00.10 «Девичья охота». Сериал.

Беларусь 2
07.00 «Телеутро».
09.00, 10.15, 21.05 «Тэлебарометр».
09.05 «Удиви меня».
10.45 «Азбука вкуса».
11.20 «Научное шоу профессора Открывашкина».
11.45 «Классная школа». Сериал.
13.30 «Копейка в копейку».
14.00 «Орел и решка. Шоппинг».
15.00 «Кости». Сериал.
17.55 «Моя прекрасная няня». Сериал.
19.15 «Суперлото».
20.05 «Человек-невидимка».
21.10 «Экстрасенсы-детективы». Док. цикл.
22.10 «КЕНО».
22.15 «Репортер».
23.10 «Бивер Фолс». Сериал.

Беларусь 3
08.00, 12.45, 18.25, 21.00 "Калейдаскоп".
08.15, 11.15, 18.40, 21.15 "Размаўляем па-беларуску".
08.20 "Казачая быль". М/ф.
09.40 Мультфільм.
09.55 "Сто песень для Беларусі".
10.45 "Наперад у мінулае".
11.45, 19.40 "Архіў смерці". Серыял.
13.05 Shakira: En Vivo Desde Paris. Канцэрт.
14.45, 21.45 "Час кіно".
14.50 "Футбол старых часоў". М/ф.
16.10 "Вялікая Айчынная. Недагаворанае".
16.50 "Ляцяць жураўлі". М/ф.
18.45 "Загадкі рускай гісторыі".
20.40 "Калыханка".
21.55 "Апошні хлеб". М/ф.
23.20 "Геапалітыка: свет за тыдзень".

Беларусь 5
07.40, 19.25, 22.00 «PRO-спорт».
07.50 Теннис. Уимблдон. Женщины. Финал.
09.55 Футбол. Чемпионат Европы. Финал.
12.20 Теннис. Уимблдон. Мужчины. Финал.
14.25 Автоспорт. Дрифтинг. Чемпионат Беларуси.
15.30, 20.00 Теннис. Турнир WTA. Бухарест.
19.35 Футбол. Чемпионат Европы. Обзор.
22.30 «Время футбола».
23.20 «Один день на пути к Олимпу».

ОНТ
06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05 «Наше утро».
09.05 «Контуры».
10.00 «Жить здорово!».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.20 «Это Я».
13.10 «Мужское/Женское».
14.10 «Наедине со всеми».
15.10, 16.20 «Время покажет».
17.00 «Давай поженимся!».
18.20 «Обратный отсчет».
18.55 «Жди меня».
20.00 «Время».
21.05 «Дело принципа».
22.15 «Беларусь без границ с группой «Без Билета».
23.00 «Мой парень – псих». Х/ф.
01.00 «Ночные новости».

РТР-Беларусь
07.00 «Утро России».
10.55 «Погода на неделю».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.35 «Комната смеха».
12.00 «Живет такой парень». Х/ф.
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.30 «О самом главном».
15.30 «Прямой эфир».
17.30 «Тайны следствия». Сериал.
19.10, 20.50 «Красивая жизнь». Сериал.
21.55, 23.10 «Сестра моя, Любовь». Сериал.

НТВ-Беларусь
05.55 «Астропрогноз».
06.00 «Новое утро».
08.10 «Возвращение Мухтара». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
10.25 «Москва. Три вокзала». Сериал.
12.00 «Суд присяжных».
13.20, 22.10 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
13.50 «Едим дома».
14.20 «Тихая охота». Сериал.
15.10, 16.25 «Ментовские войны». Сериал.
19.40 «Дикий». Сериал.
22.35 «Итоги дня».
23.05 «Морские дьяволы. Смерч. Судьбы». Сериал.

СТВ
06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 22.55 «СТВ-спорт».
08.30 «Неделя».
09.25 «Большой завтрак».
10.05 «Дальние родственники».
10.40 «Семейные драмы».
11.40 «Не ври мне!». Сериал.
12.35, 17.35 «Званый ужин».
13.50 «Наше дело».
14.05 Концерт Михаила Задорнова.
15.35 «Ремонт по-честному».
16.50 «Следаки». Сериал.
18.35 «Самые шокирующие гипотезы».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Военная тайна».
23.00 «Тайны Чапман».
23.55 «Меч». Сериал.

Мир
06.00 «180 минут».
09.00 «Беларусь сегодня».
09.30 «Начать сначала. Марта». Сериал.
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
13.15 «Любимый Раджа». Х/ф.
15.30 «Держись, шоубиз!».
16.20, 03.20 «Земля. Территория загадок».
16.50, 03.45 «Секретные материалы».
17.20 «Невидимки». Сериал.
19.20 «Метод Фрейда». Сериал.
22.00 «Каменная башка». Х/ф.
23.50 «Слово за слово».
00.40 «Детектив Ди и тайна призрачного пламени». Х/ф.
02.50 «Другой мир».
04.15 «Веселые ребята». Х/ф.

Россия Культура
07.00 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.30 «Новости культуры».
10.15, 01.40 «Наблюдатель».
11.15 «Им покоряется небо». Х/ф.
13.00 «Итальянское счастье».
13.25, 23.50 «Следствие ведут знатоки: полуденный вор». Х/ф.
15.10 «Театр». Х/ф.
17.30, 23.10, 01.20 «Мировые сокровища».
17.45 В.Федосеев и БСО им.П.И.Чайковского.
18.35 «Тринадцать плюс…».
19.15 «Спокойной ночи, малыши!».
19.45 «Культурный отдых».
20.15 «Сага о Форсайтах». Сериал.
21.05 «Дело России».
21.35 «Острова».
22.15 «Аркадий Райкин».
23.45 «Худсовет».
02.40 П.Чайковский. «Размышление», «Pezzo Capriccioso».

Белсат
07.00, 11.40 "ПраСвет".
07.40, 19.05 "Побач з намі".
08.00 "Лёсавырашальная сустрэча". Рэпартаж.
08.15 "Загадкі беларускай гісторыі": "Загадкі Лаўрышаўскага манастыра".
08.30 "Ранча". Серыял.
09.20 "Форум".
10.05, 17.45 "Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча".
10.30 "Белая візітоўка". Серыял.
11.25, 18.55 "Гісторыя пад знакам "Пагоні".
12.25 "Людскія справы": "Наша міліцыя. Закон ці кулакі?".
12.55 "Бывайце, таварышы!". Дак. серыял.
13.55 "Невядомая Беларусь": "Слуцкі збройны чын". Д/ф.
14.30 "Эверэст". М/ф.
16.00 "Mad Men. Утрапёныя-3". Серыял.
16.50 "Калькута ад золку да змяркання". Д/ф.
18.15 "Невядомая Беларусь": "Гульня ў вайнушку". Д/ф.
19.25 "Размовы эксперта".
19.40 "Сведкі: Друя".
20.00, 00.50-02.20 "Студыя "Белсат".
21.00 "Аб'ектыў".
21.25 "54%".
21.45 "10%, якія робяць героем". Д/ф.
23.20 "Жыццё тае іншай". М/ф.

ВТОРНИК, 12 ИЮЛЯ

Беларусь 1
06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.30 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.40, 23.55 «Зона Х».
08.50 Слово Митрополита Павла на день Первоверховных апостолов Петра и Павла.
09.10, 22.15 «След». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.00, 20.00 «Гречанка». Сериал.
12.10, 16.35 «Семейные мелодрамы».
13.20 «Лист ожидания». Сериал.
14.25 «Детский доктор».
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25 «Простая жизнь». Сериал.
17.40 «Последняя встреча». Сериал.
19.20, 00.15 «Сфера интересов».
21.00 «Панорама».
21.45 «Крупным планом».
00.50 «День спорта».
01.00 «Девичья охота». Сериал.

Беларусь 2
07.00 «Телеутро».
09.00, 21.05 «Тэлебарометр».
09.25 «Экстрасенсы-детективы». Док.цикл.
10.35 «Обмани меня-2». Сериал.
11.30, 17.40 «Моя прекрасная няня». Сериал.
12.40 «Не отпускай меня». Х/ф.
14.30 «Орел и решка. Шоппинг».
15.30 «Пин-код».
16.15 «Закрытая школа». Сериал.
17.10 «Уличная магия».
18.50 «Не родись красивой». Сериал.
19.50 «Кухня». Сериал.
21.10 «Битва экстрасенсов. Война титанов».
22.00 «Спортлото 6 из 49», «КЕНО».
23.15 «Чужестранка». Сериал.

Беларусь 3
08.00, 13.30, 18.40, 21.00 "Калейдаскоп".
08.15, 13.45 "Размовы пра духоўнае".
08.25 "Размаўляем па-беларуску".
08.35, 17.05 "Нестар Бурма". Серыял.
10.05, 19.40 "Архіў смерці". Серыял.
11.05 "Святло далёкай зоркі".
11.35 "Шчаслівага Раства!". М/ф.
13.55 "Час кіно".
14.05 "Апошні хлеб". М/ф.
15.30 "Вецер забыцця". М/ф.
18.55, 21.15 "Паляўнічыя на нацыстаў".
20.40 "Калыханка".
21.55 "Князь Юрый Даўгарукі". М/ф.

Беларусь 5
07.40, 19.35, 22.50 «PRO-спорт».
08.05 «Время футбола».
08.50 Художественная гимнастика. Кубок мира.
14.00, 23.00 Теннис. Турнир WTA. Бухарест.
19.45 «Спорт-кадр».
20.15 «Миссия «Рио».
20.50 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. БАТЭ (Беларусь) – СИК (Финляндия).

ОНТ
06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.25 «Контрольная закупка».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.20 «Это Я!».
13.10 «Мужское/Женское».
15.00 «Наедине со всеми».
16.20 «Обратный отсчет».
17.00, 22.50 «Давай поженимся!».
18.20 «Папины дочки». Сериал.
18.50 «Пусть говорят».
20.00 «Время».
21.05 «Практика». Сериал.
23.50 «Черный монах». Х/ф.
01.25 «Ночные новости».

РТР-Беларусь
07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.30 «Дуэль разведок. Россия–Германия».
12.20 «Обреченные. Наша Гражданская война. Марков–Раскольников».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.30 «О самом главном».
15.30 «Прямой эфир».
17.30 «Тайны следствия». Сериал.
19.10, 20.50 «Красивая жизнь». Сериал.
21.55, 23.10 «Сестра моя, Любовь». Сериал.

НТВ-Беларусь
05.55 «Астропрогноз».
06.00 «Новое утро».
08.10 «Возвращение Мухтара». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
10.25 «Москва. Три вокзала». Сериал.
12.00 «Суд присяжных».
13.20, 22.10 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
13.50 «Врачебные тайны плюс».
14.15 «Тихая охота». Сериал.
15.05, 16.25 «Ментовские войны». Сериал.
19.40 «Дикий». Сериал.
22.35 «Итоги дня».
23.05 «Морские дьяволы. Смерч. Судьбы». Сериал.

СТВ
06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 22.55 «СТВ-спорт».
08.30, 23.40 «Тайны Чапман».
09.30, 18.35 «Самые шокирующие гипотезы».
10.40 «Семейные драмы».
11.40 «Не ври мне!». Сериал.
12.35, 17.35 «Званый ужин».
13.50 «Наше дело».
14.05 «Часы». Х/ф.
16.05 «Знай наших!».
16.50 «Центральный регион».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Территория заблуждений».
21.55 «Смотреть всем!».
23.00 «Простые вопросы».
23.20 «Автопанорама».
00.30 «Меч». Сериал.

Мир
06.00 «180 минут».
09.00 «Реальное усыновление».
09.30 «Морской патруль». Сериал.
12.30 «Бремя обеда».
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
13.15, 19.20 «Метод Фрейда». Сериал.
16.20, 03.10 «Земля. Территория загадок».
16.50, 03.40 «Секретные материалы».
17.20 «Невидимки». Сериал.
22.00 «Стерва для чемпиона». Х/ф.
23.50 «Слово за слово».
00.45 «Свадебный переполох». Х/ф.
02.45 «Другой мир».
04.05 «В поисках радости». Х/ф.

Россия Культура
06.30 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.30 «Новости культуры».
10.15, 01.55 «Наблюдатель».
11.15, 20.15 «Сага о Форсайтах». Сериал.
12.10 «Письма из провинции».
12.40 «Маленькие капитаны».
13.10, 23.50 «Следствие ведут знатоки: полуденный вор». Х/ф.
14.30 «Махмуд Эсамбаев. Чародей танца».
15.10, 21.05 «Дело России».
15.40 «Острова».
16.20 «Аркадий Райкин».
17.20 «Мировые сокровища».
17.35 В.Федосеев и БСО им.П.И.Чайковского.
18.35 «Хор – единство непохожих».
19.15 «Спокойной ночи, малыши!».
19.45 «Культурный отдых».
21.35 «Абсолютный слух».
22.15 «Чтобы был театр».
23.45 «Худсовет».
01.05 «Гаагские ударники». Концерт.

Белсат
07.00, 12.30, 20.00, 01.10-02.35 "Студыя «Белсат».
08.25 "Размовы эксперта".
08.45 "Ранча". Серыял.
09.35, 16.00 "Mad Men. Утрапёныя-3". Серыял.
10.25, 17.55 "Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча".
10.50 "10%, якія робяць героем". Д/ф.
12.20, 18.55 "Гісторыя пад знакам "Пагоні".
14.00 "Невядомая Беларусь": "Гульня ў вайнушку". Д/ф.
14.45 "54%".
15.05 "Калькута ад золку да змяркання". Д/ф.
16.50 "Падарожжа на Усход – з Берліна ва Уладзівасток". Дак.серыял.
17.30 "Забароненая песня Курдыстана". Рэпартаж.
18.20 "Невядомая Беларусь": "Слуцкі збройны чын". Д/ф.
19.05 "Аўтастопам па Беларусі".
19.20 "Афрыканская чума". Рэпартаж.
19.35 "Мова нанова: рыцары".
21.00 "Аб'ектыў".
21.25 "Маю права".
21.50 "Забойства ў Сараеве". Д/ф.
23.10 "Сенсацыі XX стагоддзя". Серыял.
23.40 "ПраСвет".
00.20 "Жыццё ля поплаву". Серыял.

СРЕДА, 13 ИЮЛЯ

Беларусь 1
06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.20 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.40, 23.40 «Зона Х».
09.10, 22.00 «След». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.00, 20.00 «Гречанка». Сериал.
12.10, 16.35 «Семейные мелодрамы».
13.20 «Лист ожидания». Сериал.
14.20 «Детский доктор».
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25 «Простая жизнь». Сериал.
17.40 «Последняя встреча». Сериал.
19.20, 00.00 «Сфера интересов».
21.00 «Панорама».
21.45 «Актуальное интервью».
00.35 «День спорта».
00.50 «Девичья охота». Сериал.

Беларусь 2
07.00 «Телеутро».
09.00, 21.05 «Тэлебарометр».
09.10, 21.10 «Битва экстрасенсов. Война титанов».
11.05, 17.40 «Моя прекрасная няня». Сериал.
12.20, 18.50 «Не родись красивой». Сериал.
13.15, 19.50 «Кухня». Сериал.
14.25 «Орел и решка. Шоппинг».
15.30 «Пин-код».
16.10 «Закрытая школа». Сериал.
17.10 «Уличная магия».
20.55 «Хочу в телевизор!».
22.00 «Спортлото 5 из 36», «КЕНО».
23.25 «Чужестранка». Сериал.

Беларусь 3
08.00, 12.40, 18.40, 21.05 "Калейдаскоп".
08.15 "Размаўляем па-беларуску".
08.20, 17.10 "Нестар Бурма". Серыял.
09.50, 19.40 "Архіў смерці". Серыял.
10.55 "Святло далёкай зоркі".
11.20 "Прыгоды ў горадзе, якога няма". М/ф.
13.00 "Ён недзе тут… Успаміны пра Юрыя Марухіна".
13.25 "Цішыня". М/ф.
14.55 "Мартконтакт-2015". "Прадчуванне кахання".
15.25 "Князь Юрый Даўгарукі". М/ф.
19.00, 21.20 "Паляўнічыя на нацыстаў".
20.40 "Калыханка".
22.00 "Мёртвы сезон". М/ф.

Беларусь 5
07.20, 19.25, 21.55 «PRO-спорт».
07.30 «Спорт-кадр».
08.00, 11.55 Волейбол. Квалификация к молодежному чемпионату Европы. Мужчины.
10.00 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. БАТЭ (Беларусь) – СИК (Финляндия).
14.00, 19.35, 22.05 Теннис. Турнир WTA. Бухарест.
21.35 «Козел про футбол».

ОНТ
06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.25 «Контрольная закупка».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.20 «Это Я!».
13.10 «Мужское/Женское».
15.00 «Наедине со всеми».
16.20 «Обратный отсчет».
17.00, 22.50 «Давай поженимся!».
18.20 «Папины дочки». Сериал.
18.50 «Пусть говорят».
20.00 «Время».
21.05 «Практика». Сериал.
23.50 «Проделки в старинном духе». Х/ф.
01.10 «Ночные новости».

РТР-Беларусь
07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.35 «Комната смеха».
12.10 «Белая гвардия». Сериал.
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.30 «О самом главном».
15.30 «Прямой эфир».
17.30 «Тайны следствия». Сериал.
19.10, 20.50 «Красивая жизнь». Сериал.
21.55, 23.10 «Сестра моя, Любовь». Сериал.

НТВ-Беларусь
05.55 «Астропрогноз».
06.00 «Новое утро».
08.10 «Возвращение Мухтара». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
10.25 «Москва. Три вокзала». Сериал.
12.00 «Суд присяжных».
13.20, 22.10 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
13.50 «Врачебные тайны плюс».
14.15 «Тихая охота». Сериал.
15.05, 16.25 «Ментовские войны». Сериал.
19.40 «Дикий». Сериал.
22.35 «Итоги дня».
23.05 «Морские дьяволы. Смерч. Судьбы». Сериал.

СТВ
06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 22.55 «СТВ-спорт».
08.30, 23.00 «Тайны Чапман».
09.30, 18.35 «Самые шокирующие гипотезы».
10.40 «Семейные драмы».
11.40 «Не ври мне!». Сериал.
12.35, 17.35 «Званый ужин».
13.50 «Территория заблуждений».
15.30 «Водить по-русски».
16.10 «Автопанорама».
16.50 «Следаки». Сериал.
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Секретные территории».
22.00 «Смотреть всем!».
23.50 «Меч». Сериал.

Мир
06.00 «180 минут».
09.00 «Медицинская правда».
09.30 «Морской патруль». Сериал.
12.30 «Бремя обеда».
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
13.15, 19.20 «Метод Фрейда». Сериал.
16.20, 03.05 «Земля. Территория загадок».
16.50, 03.30 «Секретные материалы».
17.20 «Невидимки». Сериал.
22.10 «Дочь Якудзы». Х/ф.
23.50 «Слово за слово».
00.40 «Стерва для чемпиона». Х/ф.
02.35 «Другой мир».
04.00 «Учитель». Х/ф.

Россия Культура
06.30 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.30 «Новости культуры».
10.15, 01.55 «Наблюдатель».
11.15, 20.15 «Сага о Форсайтах». Сериал.
12.10 «Письма из провинции».
12.40 «Маленькие капитаны».
13.10, 23.50 «Следствие ведут знатоки: бумеранг». Х/ф.
14.45, 18.20 «Мировые сокровища».
15.10, 21.05 «Дело России».
15.40 «95 лет Российскому академическому молодежному театру. «Там, где детство не кончается…».
16.20 «Олег Ефремов. «Чтобы был театр».
17.35 В.Федосеев и БСО им.П.И.Чайковского.
18.35 «Гиперболоид инженера Шухова».
19.15 «Спокойной ночи, малыши!».
19.45 «Культурный отдых».
21.35 «Абсолютный слух».
22.15 «Михаил Ульянов. Хроника одной роли».
23.20 «Рафаэль».
23.45 «Худсовет».
01.25 Симфонический оркестр RAI. Произведения С.Рахманинова.

Белсат
07.00, 12.50, 20.00, 00.05-01.35 "Студыя «Белсат».
08.25 "Маю права".
08.50, 16.00 "Ранча". Серыял.
09.40 "Mad Men. Утрапёныя-3". Серыял.
10.30 "Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча".
10.55, 16.50 "Забойства ў Сараеве". Дак.фільм.
12.15 "Мова нанова: рыцары".
12.40, 15.20, 18.45 "Гісторыя пад знакам "Пагоні".
14.15 "Аўтастопам па Беларусі".
14.30 "Жыццё ля поплаву". Серыял.
15.30 "Невядомая Беларусь": "Слуцкі збройны чын". Дак.фільм.
18.10 "Невядомая Беларусь": "Няскораная". Дак.фільм.
19.05 "Чорным па белым".
19.35 "Мова нанова: гатэль".
21.00 "Аб'ектыў".
21.25 "Людскія справы: справа Лукашука. Як прымусіць суд працаваць?".
22.00 "ГУЛАГ схаваны ў памяці". Дак. фільм.
22.55 "Журэк". М/ф.

ЧЕТВЕРГ, 14 ИЮЛЯ

Беларусь 1
06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.40, 00.10 «Зона Х».
09.10 «След». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.00, 20.00 «Гречанка». Сериал.
12.10, 16.30 «Семейные мелодрамы».
13.20 «Лист ожидания». Сериал.
14.20 «Детский доктор».
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25 «Простая жизнь». Сериал.
17.40 «Последняя встреча». Сериал.
19.20, 00.30 «Сфера интересов».
21.00 «Панорама».
21.45 «Специальный репортаж».
22.00 «Славянский базар в Витебске». Торжественное открытие XXV Международного фестиваля искусств.
00.50 «День спорта».
01.00 «Девичья охота». Сериал.

Беларусь 2
07.00 «Телеутро».
09.00, 21.05 «Тэлебарометр».
09.10, 21.10 «Битва экстрасенсов. Война титанов».
11.10, 17.45 «Моя прекрасная няня». Сериал.
12.25, 18.55 «Не родись красивой». Сериал.
13.25, 19.55 «Кухня». Сериал.
14.30 «Орел и решка. Шоппинг».
15.30 «Пин-код».
16.10 «Закрытая школа». Сериал.
17.10 «Уличная магия».
22.00 «Спортлото 6 из 49», «КЕНО».
23.45 «Чужестранка». Сериал.

Беларусь 3
07.40, 12.05, 18.40, 21.00 "Калейдаскоп".
07.55, 17.15 "Нестар Бурма". Серыял.
09.20, 19.40 "Архіў смерці". Серыял.
10.20 "Святло далёкай зоркі".
10.45 "Рускія браты". М/ф.
12.20 "Мёртвы сезон". М/ф.
14.30 "Сіла веры".
15.00 "Чорны бусел". М./ф.
16.35 "Кіно і час".
19.00, 21.15 "Паляўнічыя на нацыстаў".
20.40 "Калыханка".
21.55 "Коні ў акіяне". М/ф.

Беларусь 5
07.25, 19.25, 21.35 «PRO-спорт».
07.35 «Козел про футбол».
07.55 Легкая атлетика. Чемпионат Европы.
14.00, 19.35 Теннис. Турнир WTA. Бухарест.
21.45 «Один день на пути к Олимпу».
22.15 Смешанные единоборства. Открытый чемпионат Беларуси.

ОНТ
06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.25 «Контрольная закупка».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.20 «Это Я!».
13.10 «Мужское/Женское».
15.00 «Наедине со всеми».
16.20 «Обратный отсчет».
17.00, 22.50 «Давай поженимся!».
18.20 «Папины дочки». Сериал.
18.50 «Пусть говорят».
20.00 «Время».
21.05 «Практика». Сериал.
23.50 «Семейное счастье». Х/ф.
01.25 «Ночные новости».

РТР-Беларусь
07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.35 «Комната смеха».
12.10 «Белая гвардия». Сериал.
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.30 «О самом главном».
15.30 «Прямой эфир».
17.30 «Тайны следствия». Сериал.
19.10, 20.50 «Красивая жизнь». Сериал.
21.55, 23.10 «Сестра моя, Любовь». Сериал.

НТВ-Беларусь
05.55 «Астропрогноз».
06.00 «Новое утро».
08.10 «Возвращение Мухтара». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
10.25 «Москва. Три вокзала». Сериал.
12.00 «Суд присяжных».
13.20, 22.10 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
13.50 «Врачебные тайны плюс».
14.15 «Тихая охота». Сериал.
15.05, 16.25 «Ментовские войны». Сериал.
19.40 «Дикий». Сериал.
22.35 «Итоги дня».
23.05 «Морские дьяволы. Смерч. Судьбы». Сериал.

СТВ
06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 22.55 «СТВ-спорт».
08.30, 23.40 «Тайны Чапман».
09.30, 18.35 «Самые шокирующие гипотезы.
10.40 «Семейные драмы».
11.40 «Не ври мне!». Сериал.
12.35, 17.35 «Званый ужин».
13.50 «Секретные территории».
15.35 «Водить по-русски».
16.10 «Добро пожаловаться».
16.50 «Минск и минчане».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Странное дело».
22.00 «Смотреть всем!».
23.00 «Простые вопросы».
23.20 «Автопанорама».
00.30 «Меч». Сериал.

Мир
06.00 «180 минут».
09.00, 05.25 «Сделано в СССР».
09.30, 00.40 «День свадьбы придется уточнить». Х/ф.
11.10 «Дочь Якудзы». Х/ф.
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
13.15, 19.20 «Метод Фрейда». Сериал.
16.20, 02.55 «Земля. Территория загадок».
16.50, 03.20 «Секретные материалы».
17.20 «Невидимки». Сериал.
22.00 «Сокровища О.К.». Х/ф.
23.50 «Слово за слово».
02.25 «Другой мир».
03.50 «Трактористы». Х/ф.

Россия Культура
06.30 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.30 «Новости культуры».
10.15, 01.55 «Наблюдатель».
11.15, 20.15 «Сага о Форсайтах». Сериал.
12.10 «Письма из провинции».
12.40 «Маленькие капитаны».
13.10, 23.50 «Следствие ведут знатоки: бумеранг». Х/ф.
14.40, 23.10 «Мировые сокровища».
15.10, 21.05 «Дело России».
15.40 «Хроники Изумрудного города. Александр Волков».
16.20 «Михаил Ульянов. Хроника одной роли».
17.35 В.Федосеев и БСО им.П.И.Чайковского.
18.35 «Неизвестный АэС».
19.15 «Спокойной ночи, малыши!».
19.45 «Культурный отдых».
21.35 «Абсолютный слух».
22.15 «Анастасия Цветаева. «Мне 90 лет, еще легка походка…».
23.45 «Худсовет».
01.25 «Холстомер. История лошади».

Белсат
07.00, 11.55, 20.00, 00.25-01.55 "Студыя «Белсат».
08.20 "Побач з намі".
08.35, 16.05 "Ранча". Серыял.
09.25 "Падарожжа на Усход – з Берліна ва Уладзівасток". Дак.серыял.
10.10, 17.55 "Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча".
10.35, 17.00 "ГУЛАГ схаваны ў памяці". Дак.фільм.
11.30 "Мова нанова: гатэль".
11.45, 16.50, 18.55 "Гісторыя пад знакам "Пагоні".
13.15 "Людскія справы: справа Лукашука. Як прымусіць суд працаваць?".
13.45 "Чорным па белым".
14.20, 18.20 "Невядомая Беларусь": "Няскораная". Д/ф.
14.50 "Журэк". М/ф.
19.05 "Альпіністка". Рэпартаж.
19.20 "Загадкі беларускай гісторыі: Заслаўе – прыгарад, старэйшы за сталіцу".
19.35 "Мова нанова: матацыклы".
21.00 "Аб'ектыў".
21.25 "Два на два".
22.00 "Апошнія сакрэты Трэцяга рэйха". Дак.серыял.
22.55 "Мент". Серыял.
23.40 "Таямніца крэпасці шыфраў". Серыял.

ПЯТНИЦА, 15 ИЮЛЯ

Беларусь 1
06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.20 «Зона Х».
09.10 «Дочь баяниста». Х/ф.
10.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.00, 20.00 «Гречанка». Сериал.
12.10, 16.30 «Семейные мелодрамы».
13.20 «Лист ожидания». Сериал.
14.20 «Детский доктор».
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25 «Простая жизнь». Сериал.
17.35 «Terra incognita. Беларусь неизвестная».
18.10 «Судьба гигантов».
21.00 «Панорама».
21.45 «Наши».
22.00 XXV Международный фестиваль искусств «Славянский базар в Витебске»: «Союзное государство приглашает…». Прямая трансляция.
00.00 «День спорта».
00.15 «Девичья охота». Сериал.

Беларусь 2
07.00 «Телеутро».
09.00, 21.05 «Тэлебарометр».
09.05 «Битва экстрасенсов. Война титанов».
11.25 «Моя прекрасная няня». Сериал.
12.35 «Не родись красивой». Сериал.
13.30 «Кухня». Сериал.
14.35 «Орел и решка. Шоппинг».
15.30 «Пин-код».
16.15 «Альфа и Омега: Клыкастая братва». Мультфильм.
17.50 «Я хочу это увидеть».
18.25 «Чужие». Х/ф.
20.55 «Хочу в телевизор!».
21.10 «Битва экстрасенсов. XII».
22.00 «Спортлото 5 из 36», «КЕНО».
23.30 XXV Международный конкурс исполнителей эстрадной песни «Витебск-2016». Полуфинал.

Беларусь 3
08.00, 12.40, 18.25, 21.00 "Калейдаскоп".
08.15, 17.00 "Нестар Бурма". Серыял.
09.40 "Архіў смерці". Серыял.
10.40 "Святло далёкай зоркі".
11.10 "Коні ў акіяне". М/ф.
12.55 "Сіла веры".
13.25 "Апошняя ноч Алаізы". Тэлеспектакль.
14.25 "Рускія браты". М/ф.
15.40 "Музычныя вечары з Прэзідэнцкім аркестрам Рэспублікі Беларусь".
16.30 "Камертон".
18.40, 21.14 "Паляўнічыя на нацыстаў".
19.25 "Падарожжа будзе прыемным". М/ф.
20.40 "Калыханка".
21.55 "Час кіно".
22.00 "Гэта пачалося ў Неапалі". М/ф.
23.40 "Мелодыі лета". Канцэрт.

Беларусь 5
07.45, 19.25, 22.10 «PRO-спорт».
07.55 Легкая атлетика. Чемпионат Европы. Вечерняя сессия.
10.00, 22.20 Теннис. Кубок Дэвиса. Беларусь–Латвия. Матчи одиночного разряда.
14.00, 19.35 Теннис. Турнир WTA. Бухарест. финала. Прямая трансляция.
21.35 «Пит-стоп».

ОНТ
06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.25 «Контрольная закупка».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.20 «Это Я!».
13.10 «Мужское/Женское».
15.00 «Наедине со всеми».
16.20 «Зимний вечер в Гаграх». Х/ф.
18.20 «Папины дочки». Сериал.
18.55 «Поле чудес».
20.00 «Время».
21.05 «Три аккорда».
23.00 «Катала». Х/ф.
00.30 «Легенды. Live».
01.10 «Ночные новости».

РТР-Беларусь
07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.35 «Комната смеха».
12.10 «Белая гвардия». Сериал.
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.30 «О самом главном».
15.30 «Прямой эфир».
17.30 «Тайны следствия». Сериал.
19.10, 20.50 «Красивая жизнь». Сериал.
21.55, 23.10 «Петросян-шоу».
23.55 Торжественная церемония открытия Международного фестиваля «Славянский базар в Витебске».

НТВ-Беларусь
05.55 «Астропрогноз».
06.00 «Новое утро».
08.10 «Возвращение Мухтара». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
10.25 «Москва. Три вокзала». Сериал.
12.00 «Суд присяжных».
13.20 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
13.50 «Врачебные тайны плюс».
14.15 «Тихая охота». Сериал.
15.05, 16.25 «Ментовские войны». Сериал.
19.30 «Дикий». Сериал.
21.10 «Мент в законе». Сериал.
01.20 «Тайны следствия».

СТВ
06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 22.55 «СТВ-спорт».
08.30 «Тайны Чапман».
09.30, 18.35 «Самые шокирующие гипотезы».
10.40 «Семейные драмы».
11.40 «Не ври мне!». Сериал.
12.35, 17.35 «Званый ужин».
13.50 «Странное дело».
15.35 «Водить по-русски».
16.10 «Автопанорама».
16.50 «Следаки». Сериал.
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Дети шпионов-3: игра окончена». Х/ф.
21.50 «Смотреть всем!».
23.00 «Ужас Амитивилля». Х/ф.
00.35 «Звездный ринг».

Мир
06.00 «180 минут».
09.00 «Сделано в СССР».
09.30, 00.45 «Завещание профессора Доуэля». Х/ф.
11.10 «Сокровища О.К.». Х/ф.
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
13.15 «Метод Фрейда». Сериал.
16.20, 03.20 «Секретные материалы».
17.20 «Невидимки». Сериал.
19.20 «Откройте, это я!». Сериал.
22.30 «О чем базар?». Дневник Международного фестиваля «Славянский базар».
22.45 «Славянский базар в Витебске». XXV Международный фестиваль искусств. Торжественное открытие.
02.25 «Другой мир».
02.55 «Земля. Территория загадок».



03.50 «Вратарь». Х/ф.
05.05 Мультфильмы.

Россия Культура
06.30 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.30 «Новости культуры».
10.15 «Наблюдатель».
11.15 «Сага о Форсайтах». Сериал.
12.10 «Письма из провинции».
12.40 «Маленькие капитаны».
13.10, 23.50 «Следствие ведут знатоки: ушел и не вернулся». Х/ф.
15.10 «Дело России».
15.40 «Рем Хохлов. Последняя высота».
16.20 «Анастасия Цветаева. «Мне 90 лет, еще легка походка…».
17.20 «Холстомер. История лошади».
17.50 «К 85-летию со дня рождения Б.Тевлина». Концерт.
18.50 «Леонид Енгибаров. Сердце на ладони».
19.45 «Смехоностальгия».
20.15, 01.55 «Искатели».
21.00 «Увольнение на берег». Х/ф.
22.20 «Линия жизни».
23.15, 02.40 «Мировые сокровища».
23.45 «Худсовет».
01.35 «Носки большого города». Мультфильм для взрослых.

Белсат
07.00, 11.45, 20.00, 00.35-01.55 "Студыя "Белсат".
08.25 "Альпіністка". Рэпартаж.
08.45 "Загадкі беларускай гісторыі: Заслаўе – прыгарад, старэйшы за сталіцу".
09.00, 16.00 "Ранча". Серыял.
09.50, 17.40 "Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча".
10.15, 16.45 "Апошнія сакрэты Трэцяга рэйха". Дак.серыял.
11.10 "Мова нанова: матацыклы".
11.30, 11.35, 18.50 "Гісторыя пад знакам "Пагоні".
13.15 "Два на два".
13.50 "Невядомая Беларусь": "Няскораная". Дак.фільм.
14.20 "Таямніца крэпасці шыфраў". Серыял.
15.10 "Падарожжа на Усход – з Берліна ва Уладзівасток". Дак.серыял.
18.10 "Піяніна". Дак.фільм.
19.05 "Зоры не спяць".
19.35 "Мова нанова: спадчына".
21.00 "Аб'ектыў".
21.25 "Форум".
22.10 "Бывайце, таварышы!". Дак. серыял.
23.05 "Напаказ". М/ф.

СУББОТА, 16 ИЮЛЯ

Беларусь 1

06.25 «Існасць».
06.50, 00.00 **«Ника».** Сериал.
08.30 «Крупным планом».
09.00, 12.00, 15.00 «Новости».
09.10 **«Сваты-4».** Сериал.
10.15 «50 рецептов первого».
11.10 «Дача».
11.40 «Наши».
12.10 «Здоровье».
13.05 Телефильм АТН.
13.30, 17.45 **«Четыре времени лета».** Сериал.
15.15 «Краіна».
21.00 «Панорама».
22.00 XXV Международный конкурс исполнителей эстрадной песни «Витебск-2016». Финал. День первый. «Славянский хит». Прямая трансляция.
01.35 «День спорта».

Беларусь 2

07.05, 21.05 «Тэлебарометр».
07.10 **«Классная школа».** Сериал.
07.40 **«Счастливы вместе-2».** Сериал.
09.30 «Слишком много хвостов».
10.10 **«Кто в доме хозяин?».** Сериал.
12.10 «Свадьба без баяна».
12.45 «Битва экстрасенсов. XII».
14.55 XXV Международный фестиваль искусств «Славянский базар в Витебске».
17.10 «Копейка в копейку».
17.45 «Человек-невидимка».
18.50 **«Война миров».** Х/ф.
21.10 **«Черный лебедь».** Х/ф.
22.00 «Спортлото 6 из 49», «КЕНО».
23.20 **«Как я встретил вашу маму».** Сериал.

Беларусь 3

08.00, 13.50, 16.15, 21.00 "Калейдаскоп".
08.15, 13.20 "Размаўляем па-беларуску".
08.20, 16.35 **"За цудоўных дам!".** М/ф.
09.30 "PAWA". Канцэрт.
10.25 **"Прызначаешся ўнучкай".** М/ф.
12.40 "Вялікая Айчынная. Недагаворанае".
14.10 "Час кіно".
14.15 **"Анёл у цюбецейцы".** М/ф.
15.45 "Камертон".
17.40 "Навукаманія".
18.10 **"Патоп".** М/ф.
20.40 "Калыханка".
21.15 "Загадкі рускай гісторыі".
22.05 **"Маё XX стагоддзе".** М/ф.
23.45 "Бард-парад".

Беларусь 5

07.45, 21.30 «PRO-спорт».
07.55, 17.00 Теннис. Турнир WTA. Бухарест.
10.00 «Миссия «Рио».
10.30 «Пит-стоп».
11.00 Теннис. Кубок Дэвиса. Беларусь–Латвия.
13.00 Футбол. Чемпионат Европы. ¼ финала. Германия–Италия.
15.00 Футбол. Чемпионат Европы. ¼ финала. Уэльс–Бельгия.
21.00 «Один день на пути к Олимпу».
21.40 Футбол. Чемпионат Европы. ¼ финала. Польша–Португалия.

ОНТ

07.00 «Субботнее утро».
08.00, 09.00, 16.00, 20.30 «Наши новости».
09.05 «Смешарики. Новые приключения».
09.25 «Здоровье».
10.25 «Смак».
11.00 «Идеальный ремонт».
11.55 «Дачные феи».
12.25 **«Двое и одна».** Х/ф.
14.10 **«Мой ласковый и нежный зверь».** Х/ф.
16.15, 21.00 «Новости спорта».
16.20 «Теория заговора».
17.20 «Удача в придачу!» с «Евроопт».
18.00 «Кто хочет стать миллионером?».
19.00 «КВН». Премьер-лига.
21.05 «Сегодня вечером».
22.35 «Жара». Международный музыкальный фестиваль.
01.10 **«Хорошо сидим!».** Х/ф.

РТР-Беларусь

07.00 «Комната смеха».
07.35 **«Цветы от Лизы».** Х/ф.
11.00, 14.00, 20.00 «Вести».
11.25 «Правила движения».
12.15 **«Неоконченная повесть».** Х/ф.
14.15 «Личное. Николай Цискаридзе».
15.00 **«Жизнь после жизни».** Х/ф.
16.40 «Песня года».
18.25, 20.35 **«Лабиринты судьбы».** Сериал.
19.55 «Погода на неделю».
22.15 **«Замок на песке».** Сериал.

НТВ-Беларусь

05.50 "Астропрогноз".
05.55, 08.20 **«Супруги».** Сериал.
08.00, 10.00, 16.00 «Сегодня».
08.50 «Их нравы».
09.25 «Врачебные тайны плюс».
10.25 «Главная дорога».
11.05 «Я худею».
12.10 «Квартирный вопрос».
13.20 «Удача в придачу!».
14.15, 16.25 **«Новая жизнь сыщика Гурова».** Сериал.
18.10 «Следствие вели…».
19.20 «Новые русские сенсации».
20.10 **«Пес».** Сериал.
23.40 **«ППС».** Сериал.

СТВ

06.00 **«Туристы».** Сериал.
07.35 «Анфас».
07.50 **«Дети шпионов-3: игра окончена».** Х/ф.
09.20 «Ремонт по-честному».
10.05 «Пища богов».
11.00 «Минск и минчане».
11.35 «Дальние родственники».
11.45 **«Солдаты-12».** Сериал.
13.30, 16.30, 19.30 «24 часа».
13.40, 02.05 **«Молодая жена».** Х/ф.
15.30 «Самая полезная программа».
16.40 «Наше дело».
16.55 Концерт Михаила Задорнова.
18.35 «Жадность».
20.00 «СТВ-спорт».
20.10 «Нам и не снилось».
22.40 **«Нина».** Сериал.

Мир

06.05 **«Завещание профессора Доуэля».** Х/ф.
07.40 «Союзники».
08.10, 03.55 Мультфильмы.
08.30 «Медицинская правда».
09.00 «Ой, мамочки!».
09.30 «Нет проблем».
10.00, 16.00 «Новости».
10.15 «Сделано в СССР».
10.45 **«Любимая женщина механика Гаврилова».** Х/ф.
12.10 «Бремя обеда».
12.35 **«Сокровище Серебряного озера».** Х/ф.
14.45, 16.15 **«Золото апачей».** Х/ф.
17.00 **«Виннету - сын Инчу-Чуна».** Х/ф.
18.45 **«Среди коршунов».** Х/ф.
20.40 «Верная Рука – друг индейцев».
22.25 «О чем базар?». Дневник Международного фестиваля «Славянский базар».
22.40 «Славянский базар в Витебске».
00.10 **«Арсен Люпен».** Х/ф.
02.30 **«Частная жизнь Петра Виноградова».** Х/ф.

Россия Культура

06.30 «Евроньюс».
10.00 «Обыкновенный концерт».
10.35 **«Увольнение на берег».** Х/ф.
12.00 «Хор – единство непохожих».
12.45, 01.05 «Страна птиц».
13.25 **«Легенда о любви».** Спектакль.
15.35 «Гиперболоид инженера Шухова».
16.15 «Мы и они». «Медвежьи истории».
17.10 **«Обыкновенное чудо».** Х/ф.
18.45 «Мой серебряный шар. Эраст Гарин».
19.30 «Александра Пахмутова и ее друзья…». Гала-концерт.
21.30 **«Романовы. Венценосная семья».** Х/ф.
23.45 Государственный камерный оркестр джазовой музыки имени О.Лундстрема.
01.45 «Кролик с капустного огорода». Мультфильм для взрослых.
01.55 «Искатели».
02.40 «Мировые сокровища».

Белсат

07.00, 01.25 "Студыя "Белсат".
08.25 "Надзвычай прыгодніцкія падарожжы Цюхці". Мультсерыял.
08.35 "Прыгоды і паходы". Мультсерыял.
08.50 **"Машына змен".** Серыял.
09.20 "Мова нанова: бізнес".
09.40 "Загадкі беларускай гісторыі": "Паміж Менкай і Нямігай".
09.55 "Форум".
10.35 "Два на два".
11.05 "Маю права".
11.30 "Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча".
11.55 "Сведкі: Друя".
12.10 **"Таямніца крэпасці шыфраў".** Серыял.
13.00 "Бывайце, таварышы!". Дак.серыял.
13.55 "Апошнія сакрэты Трэцяга рэйха". Дак.серыял.
14.50 **"Жыццё ля поплаву".** Серыял.
15.35 **"Сенсацыі XX стагоддзя".** Серыял.
16.00 **"Ранча".** Серыял.
16.50 **"Напаказ".** М/ф.
18.20 "Афрыканская чума". Рэпартаж.
18.35 "Над Нёмнам".
18.55 "Гісторыя пад знакам "Пагоні".
19.05 "Невядомая Беларусь": "Зоська Верас. 1892–1991". Д/ф.
19.45 "Схаванае багацце Пуціна". Д/ф.
20.40 "Аўтастопам па Беларусі".
21.00 "Аб'ектыў".
21.10 "Расія і я: Гунтыс Улманіс, Латвія".
22.05 **"Алі".** М/ф.
00.40 **"Mad Men. Утрапёныя-3".** Серыял.
01.40 "Зоры не спяць".
02.15-03.45 "Губін". Д/ф.

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 17 ИЮЛЯ

Беларусь 1

06.50, 00.00 **«Ника».** Сериал.
08.30 «Народное утро».
09.00, 12.00, 15.00 «Новости».
09.10 «Арсенал».
09.40 **«Сваты-4».** Сериал.
10.50 «50 рецептов первого».
12.10 «Новости. Центральный регион».
12.35 **«Дочь баяниста».** Сериал.
14.25 «Коробка передач».
15.15 «Твой город».
15.30 «Вокруг планеты».
16.15 «Зона Х. Итоги недели».
16.45 «Тайны следствия».
17.15 **«Куклы».** Сериал.
20.35 «Навіны надвор'я».
21.00 «Главный эфир».
22.00 XXV Международный конкурс исполнителей эстрадной песни «Витебск-2016». Финал. День второй. «Фестивальный хит». Прямая трансляция.

Беларусь 2

07.05, 21.10 «Тэлебарометр».
07.10 **«Классная школа».** Сериал.
08.05 **«Кто в доме хозяин?».** Сериал.
10.05 «Орел и решка. Шоппинг».
11.20 «Ваше лото», «Пятерочка».
11.50 «Понять и обезвредить».
12.25 **«Счастливы вместе-2».** Сериал.
14.20 XXV Международный фестиваль искусств «Славянский базар в Витебске».
16.25 **«Война миров».** Х/ф.
18.30 **«Чужие».** Х/ф.
21.45 «Кипяток».
22.05 "Спортлото 5 из 36", "КЕНО".
22.10 **«Обмани меня-2».** Сериал.
23.10 **«Кости».** Сериал.

Беларусь 3

08.00, 11.50, 15.15, 21.00 "Калейдаскоп".
08.15, 12.05, 15.30, 21.15 "Відэакліп".
08.20, 12.10 "Размаўляем па-беларуску".
08.25, 22.45 **"Кітайская бабуля".** М/ф.
09.50 "Бард-парад".
10.30 "Наперад у мінулае".
11.00 "Сто песень для Беларусі".
12.15 "Музеі Беларусі".
12.45 **"Патоп".** М/ф.
15.35 **"Падмаскоўная элегія".** М/ф.
17.20 "Мелодыі лета". Канцэрт.
18.55 "Час кіно".
19.00 **"Гэта пачалося ў Неапалі".** М/ф.
20.40 "Калыханка".
21.20 Эмі Уайнхаус. Канцэрт.

Беларусь 5

07.45, 21.20 «PRO-спорт».
07.55 Футбол. Чемпионат Европы. ¼ финала. Франция–Исландия.
10.00 Теннис. Кубок Дэвиса. Беларусь–Латвия.
14.00, 19.10 Футбол. Чемпионат Европы. ½ финала.
16.00 Теннис. Турнир WTA. Бухарест.
18.00 «Женщины и спорт».
18.35 «Один день на пути к Олимпу».
21.30 Футбол. Чемпионат Европы. Финал.

ОНТ

07.00 «Воскресное утро».
08.00, 09.00, 16.00 «Наши новости».
09.05 «Воскресная проповедь».
09.20 «Смешарики. ПИН-код».
09.35 «Непутевые заметки».
09.55 «Пока все дома».
10.45 «Фазенда».
11.20 «Ералаш».
11.45 **«Судьба человека».** Х/ф.
13.30 **«Опекун».** Х/ф.
15.00 «Валентина Толкунова. Голос Русской души».
16.15 «Новости спорта».
16.20 «ДОстояние РЕспублики: Анна Герман».
18.25, 21.05 «Голосящий КиВиН». Музыкально-юмористический фестиваль.
20.00 «Контуры».
22.40 **«Трасса 60».** Х/ф.

РТР-Беларусь

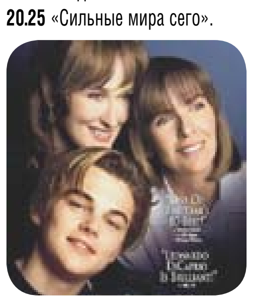
07.00 «Комната смеха».
07.40 **«Замок на песке».** Сериал.
11.00, 14.00, 20.00 «Вести».
11.20 «Сам себе режиссер».
12.10 «Смехопанорама».
12.40 «Утренняя почта».
13.20, 14.15 «Смеяться разрешается».
16.00 **«По секрету всему свету».** Сериал.
17.45, 21.00 **«Только ты».** Сериал.

НТВ-Беларусь

06.00 «Астропрогноз».
06.05, 08.20 **«Супруги».** Сериал.
08.00, 10.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
08.50 «Их нравы».
09.25 «Едим дома».
10.25 «Первая передача».
11.00 «Чудо техники».
11.45 «Дачный ответ».
12.50 «НашПотребНадзор. Не дай себя обмануть!».
13.40 «Поедем, поедим!».
14.15, 16.20 **«Новая жизнь сыщика Гурова».** Сериал.
18.10 «Следствие вели…».
19.20 **«Отдел».** Сериал.
22.40 **«ППС».** Сериал.

СТВ

06.00 **«Туристы».** Сериал.
07.35 «Добро пожаловаться».
07.55, 17.05 «Автопанорама».
08.25 «Нам и не снилось».
11.00 «Большой завтрак».
11.40 **«Солдаты-12».** Сериал.
13.30, 16.30 «24 часа».
13.40, 01.05 **«Единожды солгав».** Х/ф.
15.30 «Дорогая передача».
16.00 «Центральный регион».
16.50 «Наше дело».
17.35 «Военная тайна».
19.30 «Неделя».
20.25 «Сильные мира сего».



22.10 **«Комната Марвина».** Х/ф.
23.55 «Соль».

Мир

06.00 «Миллион вопросов о природе».
06.15 «Путеводитель».
06.30 Мультфильмы.
09.00 «Культпросвет».
09.30 «Почему я?».
10.00, 16.00 «Новости».
10.15 **«Откройте, это я!».** Сериал.
13.25 «Держись, шоубиз!».
13.55 **«Арсен Люпен».** Х/ф.
16.15, 22.00 **«Любовь на миллион».** Сериал.
21.00 «Вместе».
00.00 «О чем базар?». Дневник Международного фестиваля «Славянский базар».
00.10 «Славянский базар в Витебске». XXV Международный фестиваль искусств. Международный конкурс исполнителей эстрадной песни «Витебск-2016». 1-й день.
02.20 **«Среди коршунов».** Х/ф.
04.10 **«Верная Рука - друг индейцев».** Х/ф.

Россия Культура

06.30 «Евроньюс».
10.00 «Обыкновенный концерт» с Эдуардом Эфировым».
10.35 **«Обыкновенное чудо».** Х/ф.
12.10 «Россия, любовь моя!».
12.35 «Мы и они». «Медвежьи истории».
13.30 «Гении и злодеи».
13.55 А.Нетребко, П.Бечала, Р. Папе. Гала-концерт.
15.15 **«Соло для часов с боем».** Спектакль.
17.10 «Пешком…».
17.40 «Искатели».
18.25 «Романтика романса».
19.20 «Хрустальный бал «Хрустальной Турандот». Творческий вечер В.Гафта.
20.30 **«Здравствуйте, я ваша тетя!».** Х/ф.
22.10 «Большой балет-2016».
00.10 **«Маскарад».** Х/ф.
Профилактика с 02.00.

Белсат

07.00 "Студыя «Белсат».
07.10 "Над Нёмнам".
07.25 "Расія і я: Гунтыс Улманіс, Латвія".
08.15 "Два на два".
08.45 "Надзвычай прыгодніцкія падарожжы Цюхці". Мультсерыял.
09.00 "Прыгоды і паходы". Мультсерыял.
09.20 **"Машина змен".** Серыял.
09.50 "Мова нанова: здаровае харчаванне".
10.05 "Загадкі беларускай гісторыі": "Таямніцы Глускага замка".
10.20 "Чорным па белым".
10.50 "54%".
11.10 "Аўтастопам па Беларусі".
11.25 "Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча".
11.50 "Піяніна". Д/ф.
12.35, 22.40 "Зоры не спяць".
13.05 "Невядомая Беларусь": "Зоська Верас. 1892–1991". Д/ф.
13.45 "Схаванае багацце Пуціна". Д/ф.
14.40 **"Белая візітоўка".** Серыял.
15.40 "Альпіністка". Рэпартаж.
16.00 **"Ранча".** Серыял.
16.50 **"Алі".** М/ф.
19.25 "Вандроўкі па Гарадзеншчыне".
19.30 "Гісторыя пад знакам "Пагоні".
19.45 "Забароненыя галасы". Д/ф.
20.40 "Побач з намі".
21.00 "Размовы эксперта".
21.15 **"Анжэль і Тані".** М/ф.
23.15 **"Mad Men. Утрапёныя-3".** Серыял.
00.00 **"Сенсацыі XX стагоддзя".** Серыял.
00.25 "ГУЛАГ схаваны ў памяці". Д/ф.
01.20-02.05 **"Мент".** Серыял.

САД И ОГОРОД

Полторы тонны клубники с одного участка



Михаил Шуляковский 5 лет назад засадил клубникой дачный участок в Малой Сливе Слуцкого района и теперь собирает внушительные урожаи. В прошлом сезоне вышло аж 1,5 тонны ягод.

«Любовь к клубнике и секреты ухода за ней мне передала бабушка, – рассказал Михаил местному изданию «Кур'ер». – А когда ее не стало, решил заняться этой ягодой самостоятельно и всерьез. Пять лет назад засадил клубникой несколько соток, и с каждым годом расширялся. Сегодня у меня 40 соток клубники. В следующем году планирую расширить плантации, благо в деревне свободных участков достаточно»

Михаил выращивает пять сортов клубники – три ранних и два поздних. «Хорошую рассаду по интернету не закажешь, – говорит он. – Свою лучшую клубнику я привез из России – сорт Талисман. Это чудесный ранний и плодовитый сорт». Почему белорусы зачастую жалуются на плохой урожай ягод? Так это из-за того, считает Михаил, что садят на грядках промышленные (голландские) сорта-гибриды клубники, которые «заточены» под одногодичное плодоношение. «То есть посадил кустик клубники, снял с него урожай, вырвал и выбросил, – говорит Михаил. – Бизнес голландцев на этом и построен. Люди, не зная этих тонкостей, в первый год радуются урожаю, а потом удивляются, почему перестала плодоносить клубника».

Для тех, кто хочет собирать хороший урожай клубники на своем участке, Михаил Шуляковский дает несколько советов.

– Нужен качественный посадочный материал. Избегайте промышленных (голландских) сортов. Они рассчитаны на одногодичное плодоношение.

– Надо учитывать, что клубника хорошо плодоносит на одном месте 3–4 года (имеются в виду селекционные, местные сорта, а не промышленные). Потом посадки лучше обновить молодой рассадой.

– Перед посадкой клубники удобрите землю перегнившим (!) навозом. Ни в коем случае не свежим, иначе клубника и кусты будут гнить. Внесенного перегноя хватит на 3–4 года плодоношения. Если уж очень хочется, по весне подкормите клубнику оксидатом торфа.

– Соблюдайте схему посадки. Сажайте клубнику как картошку. Между – рядами 50–60 сантиметров и между кустами – 30 сантиметров. Междурядья должны быть чистыми от сорняков, замульчированы соломой, можно застелить досками.

– Не стоит бояться заморозков. Возможно, первые цветы и отойдут, но будут следующие. Со спанбондом будьте осторожны. Под покрытием создаются хорошие условия не только для клубники, но и для вредителей.

– Постоянно обрывайте листья: под ягодами и над ягодами. Сорняки в рядах можно не полоть. Они уберегают кусты от перегрева, притеняют.

– После сбора урожая скосите клубничную листву под корень. До холодов кусты обновятся. Укрывать на зиму клубнику не нужно.

ВІНШУЕМ!

Беларускія біятланісткі «западаюць» на скандынаваў

Днямі выйшла замуж за страхавога агента з Фінляндыі біятланістка Анастасія Дубарэзава.



Пра гэта на сваёй уласнай твітар-старонцы паведаміла сама спартсменка.

«Учора я выйшла замуж. Сёння першая шлюбная трэніроўка. Так, цяпер я Кінунэн, але ўсё яшчэ Анастасія», – напісала Дубарэзава.

Магчыма, фін таксама мае нейкае дачыненне да спорту?

– Муж Анастасіі працуе страхавым агентам, таму да спорту непасрэднага дачынення не мае, – распавёў мне трэнер нацыянальнай зборнай Беларусі па біятлоне **Фёдар Свобада**. – Зараз спартсменка пасля вяселля яшчэ нейкі час пабудзе ў Фінляндыі, але ўжо 11 ліпеня ў нас пачынаецца трэніровачны збор у Раўбічах.

– Дзе знайшла біятланістка гэтага гарачага фінскага хлопца?

– Каля года таму яны пазнаёміліся, калі наша каманда была на зборы ў Фінляндыі.

– Дар'я Домрачава чакае дзіця ад нарвежца Б'ёрндалена, Дубарэзава выйшла замуж за фіна... Нейкая "скандынаўская" тэндэнцыя ў жаночай зборнай Беларусі.

– Так атрымліваецца…

Алесь СІВЫ.

КРЫЖАВАНКА

Ода дранікам

Па гарызанталі: 1.За савет і ў пост … (прык.). 3.Смачная … – жывату бяда (прык.). 5."Блін у нас заўсёды смачны,//Але … – найсмачней" – з верша М.Геца "Дранікі". 11.Анёл, які адносіцца да ліку вышэйшых анёлаў. 13.Французская …: раніцай – кекс, увечары – секс (прык.). 14."Беларускай бульбе …//Ходзіць шумна з краю ў край,//Помнік бульбе мы паставім" – з верша В.Голуба "Бульба". 15.Разумны … робіць сям'і свята (прык.). 16.Яда з дробна пасечанай агародніны, грыбоў. 17.За грош …, а на ўсё сяло дзіва (прык.). 18."Хлеб – … любові і духоўнага багацця,//З чым і жыве пад сонцам беларус" – з верша М.Курылы "Песня пра хлеб". 20."Наперш дала яна капусту,//Тады са скваркамі …,//На малацэ крупеню густу" – з паэмы "Тарас на Парнасе". 24."Дранікі – гэта смачная акцыя,//Якую праводзіць беларуская …" – з верша Я.Карлюка "Дранікі". 25."І зварыць заяц піва густа,//А на закуску – …" – з верша Ул.Караткевіча "Заяц варыць піва". 28. … прыходзіць у час яды (прык.). 29."Мой край, мой … бульбяна – жытны!//Зеленадолы, залаты" – з вершаванага рамана Н.Гілевіча "Родныя дзеці".30.Каханне – не …, у гаршку не зварыш (прык.).

Па вертыкалі: 1.Дакумент, які пацвярджае правы і паўнамоцтвы прад'яўніка. 2.Мера зямельнай плошчы. 4."Трапіш да кабеціны рахманай –//Паспытаеш, … мой дарагі,//Дранікі са свежаю смятанай,//Бабку, клецкі, нават пірагі" – з верша П.Панчанкі "Бульба". 6.Майстар сваёй справы. 7.Сажа ад дыму. 8."Верашчака, смажанкі, бульбянікі.//Пахне полем дзедаўская … .//Ешце, госці, залатыя дранікі –//Упадзе гадоў дзесятак з плеч" – з верша Н.Аксёнчык "Беларуская гасціннасць". 9.Слову – вера, хлебу – мера, грошам – … (прык.). 10.Шырокая грамадская ўрачыстасць, прысвечаная дранікам ("Дранік-фэст"), якая адбылася ў 2014 годзе ў г.Магілёве. 12.Бульбяная каша, якая запякаецца ў печы. 17.Скошаная сенажаць. 19.Прыстасаванне, якім зачыняюць і адчыняюць дзверы. 21."Прапісала мне дыету//Родная мая кабета://... нішчымны, праснакі,//Качарга і мацюкі" (прыпеўка). 22."З бульбы мука, з бульбы … .//Прападзі ты, доля наша" – з прыпеўкі да полькі. 23.Вялікаму кавалку … радуецца (прык.). 26.Кармавая частка верхняй палубы судна. 27.Вязкі асадак на дне вадаёмаў.



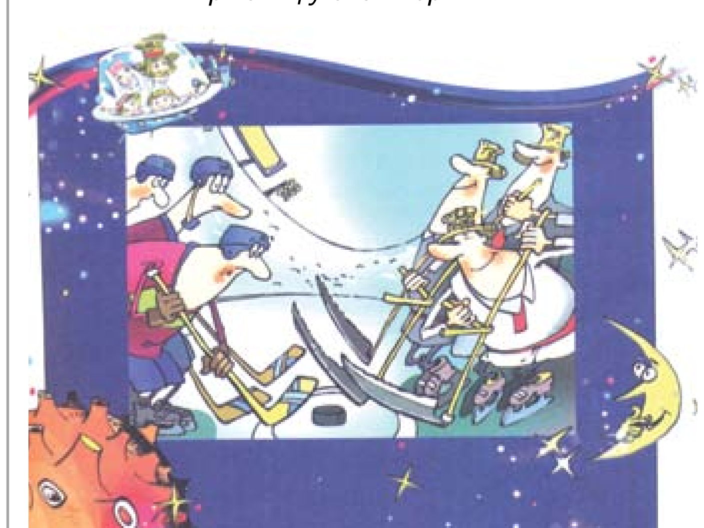
Склаў Лявон ЦЕЛЕШ.
г.Дзяржынск.

Адказы на крыжаванку

Па гарызанталі: 1.Мясаед. 3.Яда. 5.Дранік. 11.Херувім. 13.Дыета. 14.Слава. 15.Тата. 16.Ікра. 17.Піва. 18.Знак. 20.Кулеш. 24.Нацыя. 25.Бурачок. 28.Апетыт.29.Рай. 30.Бульба.

Па вертыкалі: 1.Мандат. 2.Ар. 4.Друг. 6.Ас. 7.Курава. 8.Печ. 9.Лік. 10.Фестываль. 12.Таўканіца. 17.Пакоша. 19.Клямка. 21.Суп. 22.Каша. 23.Рот. 26.Ют. 27.Іл.

Сёння, 8 ліпеня, у Аўцюках Калінкавіцкага раёна адкрываецца VIII Усебеларускі фестываль народнага гумару. Яго ўдзельнікам і гасцям ***Анатоль ЗЭКАЎ*** *прысвяціў свой верш.*



Мал. Алега КАРПОВІЧА.

Аўцюкі

Шмат сталіц у нас ёсць слаўных –
паўтарай іх хоць на біс:
старажытных і дзяржаўных,
як Наваградак і Мінск.

Ёсць сталіца, дзе азёры,
Ёсць – дзе пушча на вякі,
ёсць сталіца у шахцёраў…
А яшчэ ёсць Аўцюкі!

Непрыкметныя як быццам,
і народ тут як народ.
Ды струменяць, бы з крыніцы,
жарт, прыпеўка, анекдот.

Як мянташкай, вострым слоўцам
вас падчэпяць тут –
пры ўсім
весяляцца аўцюкоўцы,
як бы ні жылося ім.

Суму ў Аўцюках не знаюць –
гумар, ладзячы свой баль,
ўсіх не жартам запрашае
на вясёлы фестываль.

ВАС ЦІКАВІЦЬ...

Калі ў метро будзе мабільная сувязь?

Чытала, што ў метро быццам бы павінна з'явіцца мабільная сувязь, якая не будзе знікаць нават падчас руху цягніка. Не падкажаце, як хутка гэта здарыцца?

Антаніна АЛЯКСЕЕВА, Мінск.

Пакуль мабільная сувязь даступна толькі ў тунэлях паміж станцыямі «Малінаўка» і «Пятроўшчына». Пасажыры могуць без перашкод размаўляць па тэлефоне і карыстацца інтэрнэтам. Якасць сувязі такая ж, як на платформе або на вуліцы.

Гэты праект рэалізоўвала кампанія velcom. На тое, каб правесці ўсе мантажныя работы ў тунэлі метро, спатрэбілася каля трох месяцаў. Як кажуць у кампаніі, праца была найскладанейшай з тэхнічнага боку. І пракладваць кабель дазвалялася толькі ноччу – усяго па тры гадзіны ў суткі.

Цяпер мабільныя аператары вырашылі аб'яднаць свае намаганні. У бліжэйшай перспектыве будзе абраны падрадчык на распрацоўку комплекснага праектнага рашэння.

«Важна, што ў праекце, які мы запусцілі, возьмуць удзел і іншыя мабільныя аператары, – падкрэсліў начальнік упраўлення планавання радыё і транспартнай сеткі velcom Сяргей Барамыкін. – *Гэта дазволіць скараціць час і выдаткі, неабходныя на арганізацыю мабільнай сувязі ўздоўж усіх тунэляў сталічнага метрапалітэна. Мы гатовы аказваць усім аператарам неабходную кансультацыйную падтрымку».*

За кожным аператарам замацуюць пэўныя станцыі і перагоны паміж імі.

«Мы асцерагаемся, што праект можа зацягнуцца з-за абмеркаванняў і ўзгадненняў, таму гатовы працаваць у максімальна аператыўным рэжыме, абмяркоўваць і дапамагаць калегам, дзяліцца вопытам. Трэба разумець, што мэта ва ўсіх адна – як мага хутчэй забяспечыць пасажыраў метро якаснай галасавой сувяззю і высокахуткасным мабільным інтэрнэтам па ўсёй даўжыні тунэляў», – растлумачылі ў velcom.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл./факс
(017) 328-68-71.

Заснавальнік
і галоўны рэдактар
Іосіф Паўлавіч
СЯРЭДЗІЧ

nvonlineinfo@gmail.com
http://www.nv-online.info

Падпісныя індэксы:
63222 – для індывідуальных падпісчыкаў,
632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

9 772071 964000 16052

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 07.07.2016 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 25 020 экз. Заказ № 2636